OVERSIGT OVER SELVSTYRETS INTERESSER I KOMMUNEPLANLÆGNINGEN

2015

Afdelingen for Landsplanlægning
Finansdepartementet
Grønlands Selvstyre
2015

OVERSIGT OVER SELVSTYRETS INTERESSER I KOMMUNEPLANLÆGNINGEN – 2015

Udarbejdet af Afdelingen for Landsplanlægning,
Finansdepartementet, Grønlands Selvstyre, 2015.

Bidragende departementer og underliggende enheder,
se side 62

Grafisk layout:
Minik Nielsen, ReneDesign

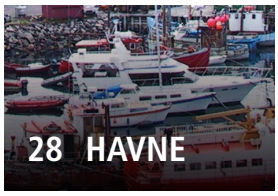

7 Forord

8 Indledning

10 Kapitel 1 – Rammerne for kommuneplanlægning

14 Kapitel 2 - Overordnede forudsætninger

19 Kapitel 3 – Selvstyrets krav og interesser

20 Bebyggelse og de til bebyggelse hørende ubebyggede arealer

24 Sprængstofmagasiner og sikkerhedsafstande

26 Klausulerede zoner og hindringsfrie planer omkring flyvepladser

28 Havne

30 Klausulerede zoner omkring Teleanlæg

32 Sikkerhedszoner ved tankanlæg

34 Vandkraftværker

36 Beskyttelse af drikkevandsressourcer – spærrezoner omkring vandressourceoplande

37 Virksomheder med særlige beliggenhedskrav

38 Affaldsdepoter og forurenede grunde

40 Beskyttelseslinjer i det åbne land samt kysten

42 Beskyttede naturtyper i det åbne land

43 Fredning af landarealer samt ferske og salte vande

46 Fuglekolonier og fuglebeskyttelsesområder

48 Ramsarområder

49 Nationalparken / Biosfæreområdet i Nord- og Østgrønland

50 Verdensarv

52 Kulturarvsbeskyttelse

56 Råstoffer

58 Koncessioner til udnyttelse af is og vand ressourcer til kommerciel eksport

60 Turisme

62 Bidragende departementer og underliggende enheder

63 Litteraturliste

64 Lovgivning

66 Bilag

FORORD

Denne oversigt over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen skal gøre det lettere for kommunerne at få et overblik over gældende planer, lovgivning og nationale mål og krav. Som medlem af Naalakkersuisut med ansvar for fysisk planlægning håber jeg, at oversigten vil være et nyttigt værktøj til hjælp for processen med at udvikle den næste generation af kommuneplaner i 2017 og at denne proces kan baseres på samarbejde og dialog.

Kommuneplanen giver investeringssikkerhed for bygherrer, når de skal træffe beslutning om at investere i byggeri, anlæg og erhverv. I kraft af at kommuneplanen indeholder rammer og bestemmelser for de enkelte delområder i kommunen, er den vigtig information for erhverv og bygherrer. Sikre rammer i planlægningen giver bygherrer et bedre grundlag for at træffe beslutninger om investeringer, der fremmer vækst og udvikling i kommunen.

De fire grønlandske kommuner anvender alle i dag Digitale Kommuneplaner. Der er meget store samfundsmæssige fordele forbundet med, at borgerne og erhvervsliv nu kan tilgå kommuneplanen på internettet og ikke længere skal hente planerne på kommunekontorerne. De digitale kommuneplaner er forbundet med og vises på NunaGIS – Grønlands planportal.

Det har tidligere ikke været muligt at udnytte NunaGIS' mange muligheder fuldt ud. Med indførelse af Digital Signatur og NemID i Grønland bliver det nu muligt, at fremsende en arealansøgning digitalt via NunaGIS til den relevante arealmyndighed. Hvor man tidligere skulle udfylde en arealansøgning i NunaGIS for herefter at printe den ud og fremsende via postvæsenet til myndighederne, vil alt nu blive digitalt og papirløst.

Med meget store geografiske afstande og mange spredte bosteder i Grønland er det vigtigt, at vi fuldt ud udnytter det potentiale, der ligger i brug af moderne teknologi. Kommuneplanerne er et godt eksempel på fremtidens digitale forvaltning med mange fælles fordele for den private og offentlige sektor.

Udfordringerne med at skabe ny vækst og udvikling i Grønland ser jeg som en fælles opgave mellem Selvstyre, kommuner, virksomheder og private aktører. Kommunerne og den kommunale planlægning spiller en afgørende rolle ved at være helt tæt på borgerne og virkeligheden. Kun ved en fælles indsats kan vi nå i mål. Videndeling, samarbejde og gennemsigtighed er nøgleord for at realisere de udviklingspotentialer, der er.

Jeg ser frem til et konstruktivt samarbejde med kommunerne, og ønsker kommunerne god fornøjelse med det fortsatte arbejde med den næste revision af kommuneplanerne.

Anda Uldum
Naalakkersuisoq for Finanser og Råstoffer

INDLEDNING

Som et led i at styrke den kommunale planlægning, udarbejder Afdelingen for Landsplanlægning, Finansdepartementet en oversigt over Selvstyrets forskellige interesser, fastsat ved lov, bekendtgørelse eller øvrige aftaler med myndigheder.

Planværktøjet "Oversigt over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen" udarbejdes med henblik på at sikre, at de forskellige interesser bliver synliggjort overfor kommunerne i deres planlægningsarbejde. Målsætningen er at kommunerne undgår indsigelser fra Selvstyret og Staten og derved undgår en unødvendigt langsommelig planproces. Oversigten skal skabe gennemsigtighed i eksisterende sæt af regler og krav, der ligger til grund for planlægningen.

"Oversigt over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen - 2015" bidrager til at skabe en fælles planlægningsmæssig forståelsesramme og en bedre plandialog mellem kommunerne og Selvstyret.

Processen for udarbejdelsen af "Oversigt over Selvstyrets Interesser i kommuneplanlægningen – 2015

Efter Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven) § 5, stk. 3 skal Afdelingen for Landsplanlægning udarbejde en oversigt over de væsentlige samfundsmæssige interesser i den fysiske planlægning. Denne oversigt skal udarbejdes efter behov, men minimum hvert 4. år, hvilket har baggrund i kommunernes 4-årige cyklus. Kommunernes store kommuneplan og planstrategi hænger sammen med

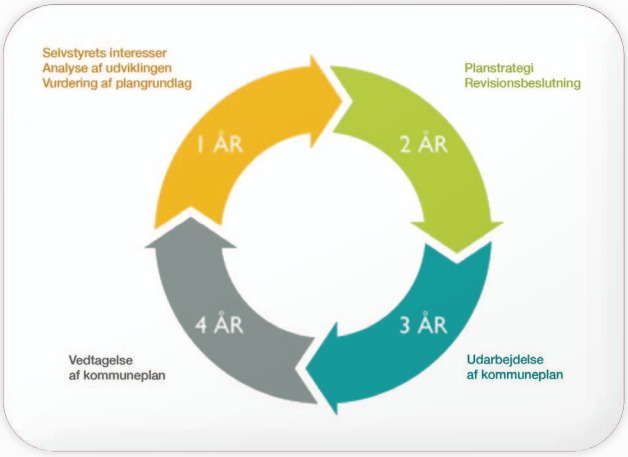

den kommunale 4 årige valgperiode. Kommuneplanen skal tages op til revision i hver valgperiode - dvs. cirka hvert 4. år - men må gerne have et længere perspektiv.

Indtil nu har arbejdet med udarbejdelsen af "Oversigt over Selvstyrets Interesser i kommuneplanlægningen – 2015" hovedsageligt bestået i at indhente oplysninger og materiale, der skal indgå i oversigten. Afdelingen for Landsplanlægninghar gennem det sidste halve år indhentet oplysninger og materiale fra Selvsty-

rets øvrige departementer, hvor alle departementer i Selvstyret af flere omgange blevet bedt om at oplyse og beskrive de forskellige målsætninger og krav, som deres forskellige ressortområder og lovgivning har til den kommunale planlægning. Alle enheder i Selvstyret har således haft mulighed for at sikre, at deres interesser i kommuneplanlægningen indgår i oversigten, og at disser er blevet opdateret i forhold til oversigten fra 2010.
Efter indhentelsen af de opdaterede afsnit fra de forskellige departementer, har visse af departementerne og de ansvarlige været indkaldt til møde, hvor opdateringerne er blevet diskuteret, hvorvidt de er tilstrækkelig beskrevet, om der mangler visse emner, samt om alle oplysningerne er blevet lagt ind i NunaGIS. Efter at have opnået en bekræftelse fra alle departementerne, er rapporten blevet sat grafisk op, trykt og uddelt til Forårssamlingen 2015.

"Oversigt over Selvstyrets Interesser i kommuneplanlægningen – 2015" vil blive sendt i høring i 5 uger, efter aftale med KANUKOKA. Samtlige bidragene departementer og øvrige aktører og interessenter, vil blive hørt. Efterfølgende vil høringssvarene blive indarbejdet i fornødent omfang.

Hensigten med udarbejdelsen af "Oversigt over Selvstyrets Interesser i kommuneplanlægningen – 2015" er først og fremmest, at få procedurer på plads, så de ansvarlige sektormyndigheder sikrer, at de klausulerede zoner m.v. der bliver fastlagt, bliver lagt ind i NunaGIS, der dermed til en hver tid vil afspejle Selvstyrets interesser.

En kort introduktion til kapitlerne:

- Kapitel 1 – Rammerne for kommuneplanlægning
- Det første kapitel omhandler den planlægningsmæssige ramme som kommuneplanerne udarbejdes i forhold til, samt en beskrivelse af de forskellige tiltag og planværktøjer, som er blevet udarbejdet til at gøre planlægningen lettere og mere overskuelig.
- Kapitel 2 – De overordnede forudsætninger
- Det andet kapitel beskriver kort de overordnede forudsætninger, som kommunerne skal lægge til grund for deres kommuneplanlægning, hvor også Selvstyrets sektorplaner vil blive nævnt.
- Kapitel 3 – Selvstyrets krav og interesser
- Det tredje kapitel beskriver emneopdelt Selvstyrets forskellige målsætninger og krav til den kommunale planlægning og som kommuneplanerne ikke må være i strid med.
- Alle nævnte mål og krav vil henholdsvis kunne findes i eksisterende strategi- og handlingsplaner med videre, samt eksisterende lovgivning.

Bagerst er en liste over lovgivning og planer, som er brugt i forbindelse med udarbejdelsen af "Oversigt over Selvstyrets Interesser i kommuneplanlægningen – 2015". Disse er så vidt muligt emneopdelt for at gøre det mere overskueligt at finde rundt i relevant lovgivning, samt Selvstyrets eksisterende planer med videre.

KAPITEL 1 – RAMMERNE FOR KOMMUNE-PLANLÆGNING

Kommuneplanerne

Siden 2009, hvor den nye strukturreform blev gældende, har Grønland været inddelt i 4 kommuner. En vigtig pointe med strukturreformen var, at der blev uddelegeret kompetence og ansvar, således også inden for den fysiske planlægning. Med overdragelsen af arealkompetencen i det åbne land i 2011 er kommunernes plankompetence også udvidet til at kommunerne i dag er plan- og arealmyndighed for hele kommunens samlede areal.

Samtidig med strukturreformen blev loven om kommuneplanlægning og arealanvendelse ændret til den nuværende areal- og planlov. Dette medførte, at kommunerne selv skulle tilvejebringe den fysiske planlægning for hele deres område - som siden 2011 også inkluderede det åbne land.

Disse ændringer skete dels for at styrke det kommunale selvstyre og dels for at skabe en større sammenhæng i den landsplanmæssige udvikling, ved forståelsen af at det åbne land i stigende grad bebygges i både erhvervsmæssig og rekreativt øjemed, samtidig blev befolkningens medindflydelse opretholdt som et væsentligt princip.

I forbindelse med overdragelsen af arealkompetencen blev kommunerne pålagt en planpligt for det åbne land, og kommuneplanerne fik dermed en mere regional karakter. Kommuneplanerne er dermed den bærende og samlende plan for Statens, Selvstyrets og kommunens interesser og arealanvendelse, hvor borgere og virksomheder kan orientere sig om mål og regler for arealanvendelsen i deres kommune.

Den kommunale planlægning skal ske inden for rammerne af de overordnede interesser og hensyn, som stammer fra landspolitisk vedtagne beslutninger i form af lovgivning, handlingsplaner, sektorplaner, med videre. Dette stiller øgede krav til synliggørelse af Selvstyrets interesser i by- og bygdeområderne og i det åbne land, hvilket er en grundlæggende forudsætning for, at den kommunale planlægning overhovedet kan ske indenfor disse rammer.

Formålet med udarbejdelsen af oversigten over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen er netop at synliggøre de rammer, som kommuneplanen skal udarbejdes i tråd med. Oversigten har til hensigt at gøre det let og overskueligt at finde rundt i de mange regler og krav, som kommunen skal tage hensyn til i sin planlægning. Oversigten indeholder derfor en emneopdelt beskrivelse af de krav og lovgivningsmæssige rammer, som knytter sig til Selvstyrets forskellige interesser, som kommunerne ifølge areal- og planloven skal overholde i deres planlægning.

Uanset hvilken planlægning en kommunalbestyrelse har for et område, vil denne planlægning kunne blive tilsidesat, hvis det pågældende område er omfattet af en landsplanmæssig interesse. Det vil med andre ord sige, at Selvstyret kan "tilsidesætte" kommunal planlægning, såfremt det sker af landsplanmæssig interesse.

Landsplanlægning – baggrunden for denne publikation

Areal- og planloven foreskriver en kontinuerlig landsomfattende planlægningsvirksomhed. Denne landsplanlægning har dels til formål at muliggøre en sammenfattende fysisk og økonomisk planlægning, dels at tilvejebringe det nødvendige planlægningsmæssige grundlag for en decentralisering af beføjelser i relation til den kommunale planlægningsvirksomhed. Dette er en konstaterende rapport, men der arbejdes sideløbende med en såkaldt sektorplanlægning, planlægning for forskellige samfundsaktiviteter. Det er i denne forbindelse en af landsplanlægningens opgaver at vurdere sektorplanlægningens konsekvenser i relation til en mulig arealanvendelse.

For at give kommunerne et samlet overblik over de ovenfor nævnte delelementer i landsplanlægningen skal Naalakkersuisut udarbejde en samlet oversigt over de forskellige Stats- og Selvstyresektorers interesser som nævnt ovenfor. Der er ikke gennemført en samlet og struktureret landsplanlægning. Der er i stedet implementeret sektorplaner, investeringsplaner og finansloven og hvor de overordnede rammer for kommuneplanlægningen fastlægges via "Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen - 2015". Begrebet "Landsplanlægning" benyttes derfor mest som en samlebetegnelse for anlægslove, klausulerede områder i henhold til anden lovgivning, eller tiltrådte internationale konventioner og aftaler. Som eksempel herpå kan nævnes klausulerede zoner omkring sprængstofmagasiner, vandindvindingsområder, hindringsfri flader i forbindelse med lufthavne og heliporte, natur- og kulturfredninger, RAMSAR-områder med videre.

'De landsplanmæssige interesser' omfatter aktiviteter, som ligger beslag på et areal og som Selvstyrets enheder planlægger at gennemføre eller allerede har igangsat. Disse aktiviteter er hævet over det kommunale ansvar som arealmyndighed og det er disse

landsplanmæssige interesser, der er samlet i den nærværende publikation. Samtidigt skal interesserne, så vidt det er muligt at illustrere disse grafisk, lægges ind på en landsdækkende digital planportal i det geografiske informationssystem NunaGIS.

Plansystemet

Plansystemet består af tre planniveauer og fungerer efter et rammestyringsprincip. Dette skal forstås således, at en arealtildeling ikke må stride imod kommuneplanens bestemmelser, der ikke må stride imod de landsplanmæssige interesser.

På landsplanniveau findes der en lang række lovgivninger, regelsæt, udbygningsplaner, internationale konventioner med videre, der enten udstikker rammebetingelser eller på anden vis fastsætter nogle bestemmelser, der har indflydelse på den fysiske planlægning. "Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen" har til formål at samle og beskrive alle disse forskellige reguleringer med henblik på at skabe et samlet overblik. For at sikre eventuelle nationale interesser har Naalakkersuisut desuden mulighed for at tilvejebringe bindende landsplandirektiver. Det fremgår af kapitel 3 i Planloven.

På kommuneplansniveau har kommunalbestyrelserne kompetencen til selv at lave deres kommuneplaner, så længe de holder sig inden for de regler og bestemmelser der er fra landsplanniveauet. De nye kommuneplaner skal indeholde både en række overordnede bestemmelser, der svarer til de gamle kommuneplaners rammebestemmelser for de enkelte rammeområder, samt detaljerede bestemmelser for et delområde. Kommuneplanen kommer desuden til at indeholde bestemmelser om bygningers og anlægs ydre fremtræden i de detaljerede bestemmelser for de enkelte delområder.

På arealadministrationsniveau har den arealforvaltende myndighed, på baggrund af de landsplanmæssige interesser og kommuneplanens regulering mulighed for at træffe konkrete afgørelser vedrørende tildeling af brugsretten til arealer.

Plansystemet kan illustreres på følgende måde:

Beslutningskompetence for kommunale planer

Inatsisartut har udarbejdet lovgrundlaget for kommuneplanerne, fx planlov, miljølov, bygningsreglement med meget mere. Naalakkersuisut udarbejder sektorplaner m.v., hvor der fx er reserveret arealer til en bestemt aktivitet. Naalakkersuisuts anlægsbevillinger på finansloven vil have en væsentlig betydning for den kommunale planlægning, idet Naalakkersuisut har muligheden for, gennem landsplandirektiver, enten at pålægge kommunerne at gennemføre en konkret planlægning eller at gennemføre den selv. Dog givet, at der er tale om overordnede, samfundsmæssige interesser.

Ud fra disse forudsætninger udarbejder kommunerne deres

planstrategier og kommuneplaner. Kommuneplanerne er grundlaget for tildeling af arealer til borgere og virksomheder. Arealtildelingerne er regelbundne, for så vidt som enhver borger, der søger et ledigt areal til et formål, der er i overensstemmelse med plangrundlaget, har krav på en arealtildeling. Offentligt byggeri og anlæg skal naturligvis også have arealtildeling, forskellen er her, at ikke enhver borger kan søge på et areal der er udlagt til fx rådhus. Og at bevillingen på finansloven eller kommunes budget er en afgørende forudsætning.

Borgere og virksomheder nyder gavn af hele indsatsen omkring de kommunale planer. De har dels en mulighed for direkte dialog med politikere og planlæggere i forbindelse med høring af kommuneplaner og kommuneplantillæg. Dels mulighed for at lade deres tilfredshed, eller mangel på samme, komme til udtryk ved valg til kommunalbestyrelser og Inatsisartut.

Det er kommunerne selv, som godkender kommuneplanerne.

Denne kompetence til at godkende kommuneplaner må afbalanceres med muligheden for at sikre varetagelsen af landets overordnede, planmæssige interesser. Naalakkersuisut kan derfor gribe ind i sager om for eksempel lokalisering af projekter af national interesse. En sådan indskrænkning af den kommunale plankompetence kan ske ved, at Selvstyret i sin lovgivning fastlægger rammerne for den kommunale planlægning. Alternativt kan Naalakkersuisut pålægge den kommunale planmyndighed at tilvejebringe en plan med et nærmere angivet indhold eller overtage den kommunale plankompetence. Tilsidesættelsen af den kommunale plankompetence kan kun ske, for så vidt at dette er begrundet i de overordnede, samfundsmæssige hensyn.

Procedure for tilvejebringelse af planer

Beslutningskompetencen for alle kommunale planer ligger hos kommunerne. Dette skaber mulighed for at ensrette procedurerne og dermed gøre dem mere gennemskuelige for såvel borgerne som for de offentlige myndigheder.

At beslutningskompetencen til at godkende alle kommunale planer ligger hos kommunerne, er dog ikke ensbetydende med, at kommunerne har frit råderum i sin planlægning. Kommuneplanlægningen må ikke være i strid med landsplanlægningen, som på overordnet niveau bestemmer arealanvendelsen på landsplan og tillige indeholder en samordning af Selvstyrets sektorplanlægning samt hovedprincipper for den økonomiske planlægning.

Selvstyrets pligt til indsigelse

Myndighedskompetencen for en række sektorlovgivninger, som har indflydelse på kommunernes råderum for planlægningen, er centralt styret. På disse sektorområder findes der en række krav og retningslinjer, der fungerer som rammer for den kommunale planlægning og som kommunerne skal overholde i deres planlægning. For at sikre de nationale interesser, er Selvstyrets ressortansvarlige myndigheder forpligtet til at fremkomme med høringssvar i de kommunale planforslags høringsperiode. Naalakkersuisut kan om nødvendigt nedlægge veto, såfremt en kommuneplan eller et forslag til ændring af en kommuneplan strider imod de særlige hensyn, der varetages af en statslig myndighed eller Selvstyremyndighed, jf. Planlovens § 11.

Behovet for samarbejde og dialog på tværs

Oversigten skal tjene som fælles arbejdsredskab for Selvstyrets og kommunernes medarbejdere og er et vigtigt led i at få skabt en fælles forståelsesramme for den overordnede landsplanlægning og den kommunale planlægning. Dialog og samarbejde på tværs af de forskellige afdelinger i Selvstyrets departementer og styrelser danner derfor grundlag for, at Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen synliggøres, og de overordnede rammer for kommunernes råderum i planlægningen udstikkes.

Der er ligeledes behov for gensidig dialog mellem kommunerne og Selvstyret i forbindelse med planprocessen. Dialogen tilskyndes dels på de årlige plandage og kommunebesøg, men der er især behov for at få styrket dialogen gennem løbende kontakt, når der er behov for at få uddybet eller afklaret eventuelle tvivlspørgsmål eller forhold relateret til forskellige planemner. Herved sikres i langt højere grad, at kommuneplanerne ikke strider imod landsplanlægningen. Det bliver derfor lettere at afklare eventuelle modstridende forhold tidligt i planprocessen. Det anbefales, at kommuner, der er i tvivl om, hvorvidt kommunens planlægning er i strid med Selvstyrets krav til kommuneplanlægningen - eller er i tvivl om det "kommunale råderum" i forhold til kravets formulering – retter henvendelse til pågældende sektormyndighed på et så tidligt tidspunkt i planprocessen som muligt, gerne to år før planens fysiske igangsættelse. Dette vil muliggøre dialog om lokale løsningsmuligheder, der tager hensyn til lokale ønsker og overordnede interesser. Kommunerne vil derved kunne undgå indsigelse fra Selvstyret, med en langsommelig planproces til følge.

NunaGIS

NunaGIS (www.nunagis.gl) er Grønlands digitale kort- og geodataportal. Med andre ord er det en slags digitalt atlas, der viser kort over Grønland på internettet. Man kan se et kort over hele Grøn-

land eller et specialkort over Nordøstgrønland. Man kan også se meget nøjagtige kort og luftfotos over landets byer og bygder. Det er muligt at zoome ind og ud og vælge den detaljeringsgrad, man har behov for.

De oplysninger som departementerne kommer med til "Oversigt over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen - 2015" bliver alle lagt ind på NunaGIS. Departementerne skal selvstændigt sørge for at opdateringer og nye interesser bliver lagt ind på NunaGIS, samtidig med at opdateringerne træder i kraft, således at brugerne kan se de sidste nye opdateringer på NunaGIS.

Sammen med kortene kan man se geografiske oplysninger såsom fuglekolonier og fuglebeskyttelsesområder, fredede områder, vandrende rensdyr nord for Nuuk, jagtdistrikter, bevaringsværdige bygninger, Grønlands territoriale grænser og meget andet. Der kommer løbende nye data på NunaGIS. Mulighederne er mange, og NunaGIS udvikles og opdateres løbende.

Plansystem og digitale kommuneplaner

Kommunerne skal indberette deres planforslag og vedtagne planer i det fælles "plansystem", som Selvstyret stiller til rådighed på NunaGIS-portalen. Plansystemet gør det enkelt for kommunerne at registrere og offentliggøre planforslag samt endeligt vedtagne planer. Samtidig er det muligt for borgere, virksomheder og andre myndigheder på en nem måde at se planforslag og endeligt vedtagne planer.

Kommuneplanernes digitale forvaltning er således et vigtigt led i Selvstyrets langsigtede strategi for at gøre hele den offentlige forvaltning mere tilgængelig for borgerne.

- Plansystemet indeholder:
- Information om planerne (identifikation og egenskaber).
- Det gældende plandokument (pdf- format).
- Planernes areal (geografiske udstrækning) vist på kort.
- Søgemuligheder efter planer, der gælder for et område, et sted eller et indtegnet areal.
- Mulighed for at hente planer (downloade).

Kommunerne skal ifølge planloven indsende planer til plansystemet, mens Selvstyret skal drive og vedligeholde plansystemet, som skal indeholde gældende og fremtidige planer, jævnfør Planlovens § 5, stk. 2 og § 25, stk. 3.

NIN – Grønlands arealforvaltningssystem

Grønlands Arealregister, Nunaminertanik Inniminnikkanik Nalunaarsuiffik (NIN) findes online på NunaGIS. NIN indeholder oplysninger om alle arealtildelinger i landet og anvendes af både borgere og kommunens sagsbehandlere til ansøgning og udstedelse af arealtildelinger. Det er således muligt at ansøge om arealtildelinger på NunaGIS, dog skal selve ansøgningen stadig udprintes og sendes til kommunen i underskrevet stand.

NemID er blevet implementeret i Grønland, men mangler at blive endegyldigt inkorporeret i NunaGIS. Der arbejdes i øjeblikket på dette, og når NemID er inkorporeret i NunaGIS, vil det være mulig at foretage en 100% digital ansøgning for arealtildeling, hvilket bliver en stor lettelse af arbejdsgangen.

Et øjebliksbillede

Nærværende oversigt over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen er et øjebliksbillede af Selvstyrets interesser på offentliggørelsestidspunktet.

Der kommer løbende nye politiske krav, som kommunerne skal være opmærksomme på i forbindelse med planlægningen. Ændringerne kan følge af indgåelse af nye aftaler, vedtagelse af ny lovgivning, landsplandirektiver, cirkulærer og vejledninger, nye handlingsplaner med videre.

Det er herudover ikke muligt at forudse alle tænkelige situationer, som kan opstå fremover. Det kan derfor ikke udelukkes, at der kan komme plansager, hvor en kommunes ønske er i strid med Selvstyrets overordnede interesser – selv om situationen ikke er omtalt i denne oversigt. I sådanne tilfælde har den relevante myndighed under Staten eller Selvstyret også pligt til at gøre indsigelse.

Oversigten vil således ikke være udtømmende. Dette forhold understreger endnu engang behovet for samarbejde om at få synliggjort Selvstyrets forskellige interesser, samt behovet for dialog mellem myndighederne på et tidligt tidspunkt i planprocessen.

KAPITEL 2 - OVERORDNEDE FORUDSÆTNINGER

Landsplanredegørelse

En Landsplanredegørelse er et forsøg på at bidrage til at skabe et nyt fælles grønlandsbillede. Ifølge § 7 i Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven) skal Naalakkersuisut afgive en årlig redegørelse om landsplanlægningen i Inatsisartut. Redegørelsen om landsplanlægningen kan indeholde samordnede retningslinjer for arealanvendelsen på landsplan og beskrive en række overordnede udviklingsmål eksempelvis vedrørende placeringen af produktionsanlæg og anden erhvervsvirksomhed, trafikal og teknisk forsyning, befolkningsforhold, byggeri, uddannelse, social- og sundhedsmæssig service samt miljøbeskyttelse og fredning.

I koalitionsaftalen "Fællesskab – Tillid – Udvikling" understreger Naalakkersuisut en helt overordnet målsætning om, at skabe vækst, udvikling og dynamik i hele landet. Disse overordnede mål forudsætter en langsigtet, koordineret planlægning af Grønland, hvor det er helt nødvendigt, at vi på tværs af myndigheder og sektorer har et nogenlunde fælles billede og retning for udviklingen.

Det betyder at der skal være en større grad af gennemsigtighed og klarhed om de fremadrettede politiske prioriteringer, skabe et fælles afsæt for arbejdet med sektorplaner samt skabe en højere grad af åbenhed om grundlaget for Selvstyrets prioriteringer. Det er vigtigt, at de samordnede retningslinjer for arealanvendelsen på landsplan stadigt tilpasses ændrede forudsætninger og nye mål. Landsplanlægningen skal opfattes som en kontinuerlig proces, hvor den vigtigste opgave vil blive at tilvejebringe det nødvendige grundlag for de politiske beslutninger, der skal ligge til grund for den fysiske planlægning i kommunerne.

Der er af forskellige grunde ikke blevet udarbejdet en Landsplanredegørelse i nyere tid. Sidst der blev udarbejdet en Landsplanredegørelse var i 1992. Men der arbejdes i øjeblikket på Landsplanredegørelsen for 2015.

Landsplandirektiver

Naalakkersuisut kan ifølge Planlovens § 9 vedtage nærmere bestemmelser for kommuneplanlægningen i form af landsplandirektiver til varetagelse af landsplanmæssige interesser, herunder Selvstyrets sektorinteresser. Et landsplandirektiv er Naalakkersuisuts planlægningsværktøj for fysisk planlægning.

Med et landsplandirektiv gennemfører Naalakkersuisut en landsplanlægning, som lægger nogle overordnede rammer og retningslinjer for den kommunale planlægning og dets omfattede områders overordnede arealanvendelse. Således er et landsplandirektiv retligt bindende for kommunerne i den forstand, at kommu-

nernes planlægning ikke må stride mod landsplandirektivet. Dertil er et landsplandirektiv retligt bindende overfor borgerne således, at intet areal må bebygges eller tages i anvendelse i strid med landsplandirektivets overordnede bestemmelser for arealanvendelse.

Landsplandirektivet for det åbne land

Landsplandirektivet for det åbne land (2010) danner forudsætningerne for kommunal arealforvaltning i det åbne land, for så vidt der ikke er fastsat andre bestemmelser i kommuneplanerne. Landsplandirektivet for det åbne land udgjorde det første planlægningsmæssige grundlag for arealadministrationen af det åbne land efter kommunernes overtagelse pr. 1. januar 2011 og fastlagde en overordnet hovedstruktur for hele det åbne land i alle kommuner.

Det er kommunerne der administrerer landsplandirektivet for det åbne land. Kommunerne kan ændre på landsplandirektivets bestemmelser. I så fald skal den enkelte kommune tilvejebringe ny kommunal planlægning, hvis kommunen ønsker en anden planlægning for det åbne land end den landsplandirektivet foreskriver. Hidtidig gældende frilandsplaner i det åbne land er fortsat gældende, og landsplandirektivet vil ikke ændre på denne planlægning.

Landsplandirektiver til tekniske anlæg

Landsplandirektiver efter Planlovens § 10 kan også udstedes ved opførelse af tekniske anlæg. I den forbindelse vil Landsplanafdelingen forestå en koordinering mellem kommunen og de involverede sektormyndigheder, med henblik på en fælles proces omkring vurdering af virkning på miljøet (VVM), vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed (VSB) m.v. Der er ikke efter planloven formelle krav til udstedelse af landsplandirektiver ud over at de skal vedtages af Naalakkersuisut, men det vil normalt være ønskeligt, at udkast til landsplandirektiver indgår i en høringsproces.

Naturkonsekvens-vurdering

Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven) har fastsat et krav om, at større projekters virkning på naturen skal vurderes, før de sættes i gang. Bestemmelserne gælder kun det åbne land, som er områderne udenfor byerne og bygderne, og omfatter ikke råstofaktiviteter, som reguleres af råstoflovens bestemmelser herom. Naturbeskyttelsesloven § 41 og § 42.

Hvis der for eksempel anlægges en vej, bygges en lufthavn, et vandkraftværk eller en fabrik, ændrer det landskabet og påvirker

naturen og dyrelivet i området. I Naturbeskyttelseslovens § 41 fastsættes det derfor, at virkningen på naturen af større anlægsarbejder i det åbne land skal analyseres og vurderes, før de går i gang. En naturkonsekvensvurdering skal kun foretages af de helt store bygge- og anlægsprojekter. Vurderingen skal udarbejdes og betales af den, der vil iværksætte projektet, før der gives tilladelse til byggeriet eller anlægsaktiviteten.

Formålet med kravet om naturkonsekvensvurderinger er, at give Naalakkersuisut, de berørte kommuner, organisationer og lokalbefolkningen mulighed for at overskue og diskutere konsekvenserne for landskabet og naturen, før et større projekt tillades. Samtidig giver det Naalakkersuisut mulighed for, hvis projektet gennemføres at stille konkrete vilkår til projektet.

En kommune kan blive påvirket af disse regler på flere måder – enten som byggeherre, hvor kommunen selv skal udarbejde en naturkonsekvensvurdering, eller hvor kommunen har interesse i, at der bliver udarbejdet en konsekvensvurdering, fordi bygge- eller anlægsaktiviteten skal foregå i kommunen. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 5 af 27. marts 2013 om vurdering af visse anlægs virkninger på miljøet og betaling for miljøtilsyn (VVM-bekendtgørelsen) fastsætter nærmere regler om naturkonsekvensvurderinger og vurdering af virkningen på miljøet.

Selvstyrets sektorplaner

Selvstyret er påbegyndt arbejdet på udarbejdelsen af de fællesoffentlige 10-årige anlægssektorplaner. Formålet er at skabe en større sammenhæng mellem mere overordnede udviklingstiltag, sektorstrategier og den konkrete udmøntning i fysiske anlæg, ved at få Selvstyrets forskellige sektorer til at samarbejde mere på tværs af sektorerne. På den måde vil der kunne sikres et sammenhængende Grønland, hvor de forskellige sektorers anlægsønsker bliver vurderet i forhold til Grønlands udvikling.

Arbejdet med at udvikle sektorplaner på anlægsområdet har tydeliggjort, at der er et stort behov for at tydeliggøre og skabe en fælles opfattelse af grønlands geografi og bosætningsmønster. Situationen er i dag den, at hver enkelt sektor, anlægssektorplan eller myndighed operer med hver deres geografiske opdeling af landet i nogle strukturer, der måske nok giver mening isoleret set indenfor den enkelte sektor eller myndighed, men set i en større helhed og sammenhæng kan være sværere at begrunde.

Selvstyret vil i 2015 arbejde på deres sektorplaner, således de kan fremlægge deres anlægsønsker og muligheder for hinanden og på den måde få et indblik i hvilken betydning de respektive anlægsønsker vil have på de øvrige sektorer og resten af Grønland.

Sektorplanerne skal blive et redskab for kommunerne, således de har mulighed for at se, hvad Selvstyrets mål er for landet. Sektorplanerne er et særskilt projekt og skal derfor ikke sammenlignes med Selvstyrets Interesser, som fokuserer på fastsatte love og regler, som kommunerne ikke kan fravige, hvorimod sektorplanerne er Selvstyrets mål.

Politisk-Økonomisk Beretning og Finansloven

En forudsætning for virkeliggørelsen af omfattende dele af den fysiske planlægning er, at de fornødne økonomiske ressourcer er til stede eller anses at kunne tilvejebringes. Det er derfor et nødvendigt hensyn, at dispositioner vedrørende arealanvendelsen træffes indenfor rammerne af en koordineret fysisk og økonomisk planlægning, jf. Planlovens § 1, stk. 5.

Naalakkersuisut udgiver årligt en Politisk-Økonomisk Beretning, som belyser landets økonomiske situation og Naalakkersuisuts samfundsøkonomiske prioriteringer. Den politisk økonomiske beretning skildrer sammen med Finansloven væsentlige økonomiske forhold, fremtidige tiltag, såsom strategier og reformer, som har indflydelse på kommunernes råderum i forhold til

planlægningen. Finansloven vil kunne findes på: nanoq.gl under Finansdepartementet.

I den Politisk-Økonomiske Beretning for 2015 vil Naalakkersuisut præsentere deres kommende holdbarheds- og vækstplan, som fokuserer på en langsigtet plan for en holdbar og balanceret udvikling. Holdbarheds- og vækstplanen vil koncentrere sig om tre vigtige tiltag, "Omstilling til en flerstrenget økonomi", "Modernisering af den offentlige sektor og levering af kernevelfærdsydelser" samt "Offentlige anlægsinvesteringer", som er beskrevet nedenfor.

Omstilling til en flerstrenget økonomi

Naalakkersuisut vil skabe et større indtægtsgrundlag ved at give vores økonomi flere strenge at spille på, som både giver bedre muligheder for udvikling og mindre risiko for store udsving i beskæftigelse og økonomisk aktivitet generelt. Det kræver initiativer og indsatser indenfor råstofområdet og indenfor udvikling af turisterhvervet. Ligeledes skal fiskeriet forbedres.

Grønland er grundet de pressede mineralpriser i stor konkurrence med resten af verden, hvorfor Grønland - på alle niveauer - skal støtte selskaberne bedst muligt i denne proces. Blandt andet ved at der politisk støttes op om de selskaber, som ønsker at udvinde mineraler i Grønland. Ligeledes er der planlagt en række udbudsrunder off-shore og on-shore, samt fremlagt et forslag til den fremtidige beskatning af olie- og mineralaktiviteter. For at sikre en bæredygtig samfundsudvikling, skal forventninger til involvering af lokale virksomheder, skabelse af job, opkvalificering af arbejdskraften, lærepladser til unge og vækst i det lokale erhvervsliv indarbejdes i en aftale mellem råstofselskab, Naalakkersuisut og den relevante kommune.

Grønland skal udnytte, at turisterhvervet er et erhverv i vækst internationalt. Trods gode muligheder for unikke oplevelser udgør omkostningsniveauet ved at rejse til, fra og i Grønland en stor udfordring i forhold til at udvikle sektoren yderligere. Naalakkersuisut har - i samarbejde med en række relevante interessenter - iværksat et større arbejde med at forbedre turismestatistikken i Grønland. Formålet er at sikre mere valid statistik for at opnå det bedst mulige overblik over erhvervets status og udviklingsmuligheder.

Der skal samtidig sikres rammer for, at fiskeriet kan have et størst muligt samfundsøkonomisk udbytte på et bæredygtigt grundlag. Med afsæt i koalitionsaftalen har Naalakkersuisut igangsat et arbejde med opstilling af mål og indsatser for at sikre en samlet større gevinst ved udnyttelsen af fiskeriressourcerne, ved at udvikle sig yderligere, eksempelvis ved udvikling af nye erhverv samt større udnyttelse af allerede fiskede arter.

Modernisering af den offentlige sektor og levering af kernevelfærdsydelser

Der er et stort potentiale i at tænke anderledes og udnytte nye tekniske og digitale muligheder til at sikre borgerne en god velfærd. Det er muligt at skabe bedre velfærd uden, at det behøver koste mere. Der sættes derfor fokus på den nye budgetsamarbejdsaftale mellem Naalakkersuisut og kommunerne, en ny model for udligning og tildeling af bloktilskud, samt den nye budgetlov og digitaliseringsstrategi.

Der er brug for grundlæggende omstillinger i den offentlige sektor. Den offentlige sektor i Grønland udgør en stor del af den samlede samfundsøkonomi og det er vigtigt, at der sikres en optimal udnyttelse af de offentlige ressourcer. Med digitaliseringsstrategien sættes der ud over IT, også fokus på mennesker og adfærd, da IT ikke leverer værdi alene. Efter koalitionsaftalen er der prioriteret seks temaer, hvor der defineres en række initiativer, som afdelingerne skal indfri gevinster af. Disse initiativer omhandler social- og ældre-, sundhed-, indkøb-, turisme-, råstof-,

beskæftigelse- og uddannelsesstrategier og budgetsamarbejdsaftalen med kommunerne.

Det er dyrt og vanskelig at levere velfærdsydelser i et samfund med en stor geografisk spredning i befolkningen. Der er store udfordringer med at finde fast personale med de rette kompetencer. Der er for eksempel mangel på uddannede lærere og pædagoger i yderområderne. Derudover er det ikke muligt indenfor den økonomiske ramme at have specialiseret offentlig arbejdskraft indenfor alle områder på alle beboelsessteder.

Der er udarbejdet en plan for erhvervs- og beskæftigelsesindsatsen i bygder og yderdistrikter, der skal være med til at skabe øget erhvervsudvikling indenfor fiskeri, fangst, landbrug og turisme samt udnyttelse af beskæftigelsesmuligheder indenfor eventuelle råstofaktiviteter. Der er behov for at hæve vidensniveauet om fremtidsmulighederne både inden for turisme, fødevarer, råstof, og lignende.

Det planlagte reformarbejde vil gribe ind i mange forskellige områder. Udpegning af overordnede målsætninger for reformarbejdet tjener til at sikre, at de enkelte delreformer trækker i samme retning. En af de centrale udfordringer i forberedelsen af reformerne er at sikre bedst mulig sammenhæng mellem de forskellige indsatsområder og sektorer. Dette vil blandt andet blive søgt sikret ved at forankre det overordnede reformarbejde i Finansdepartementet.

Offentlige anlægsinvesteringer

Vi kan ikke udvikle erhvervene uden en bedre infrastruktur, og vi kan ikke give kernevelfærdsydelser og boliger uden fysiske rammer. Men vi kan ikke få det hele. Vi er nødt til at prioritere. Særligt med investeringer i anlæg, der ikke kan flyttes, er det vigtigt, at vi gør en stor indsats for at planlægge langsigtet og sammenhængende. Det stiller store krav til planlægning, samarbejde og koordinering på tværs af alle offentlige enheder. Det gælder både det løbende samarbejde med kommunerne, men på nogle områder også særligt i forhold til de større offentligt ejede selskaber.

Frem mod Forslag til Finanslov 2015 vil Selvstyret udarbejde sektorplaner for de væsentligste opgaver som kræver investeringer. Sektorplanlægning betyder, at de langsigtede konsekvenser af et byggeri vil blive inddraget i beslutningsprocessen, særligt i forbindelse med finanslovsprocessen. Dette arbejde foregår i Selvstyret og i dialog med kommunerne. Det er målsætningen, at de første resultater kan indgå i finanslovsprocessen for 2016, men der er også enighed om, at der er behov for en løbende dialog og koordination, for hele tiden at forbedre samarbejdet både på politisk og administrativt niveau.

Det kan konstateres, at der er opbygget et større vedligeholdelsesefterslæb i den offentlige bygningsmasse, som har en negativ effekt på brugsværdien. Selvom den præcise størrelse af vedligeholdelsesefterslæbet ikke er kendt, bør de kendte informationer alligevel give anledning til mindst to reaktioner. For det første skal det sikres, at nybyggerier opføres med høj kvalitet og vedligeholdes tilstrækkeligt fremadrettet. For det andet skal det eksisterende vedligeholdelsesefterslæb reduceres. Det kan i nogle tilfælde kræve en ekstraordinær renoverings- eller vedligeholdelsesindsats, mens det i andre tilfælde kræver sanering og erstatningsbyggeri.

Modernisering af infrastrukturen kan bidrage til at skabe rammer for både eksisterende men i høj grad også nye erhvervsområder. En velfungerende infrastruktur er også bærende for et moderne samfund og for høj mobilitet. Der skal sættes ind på flere områder.

KAPITEL 3 – SELVSTYRETS KRAV OG INTERESSER

I oversigtens kapitel 3 er Selvstyrets målsætninger og krav til planlægningen kort beskrevet for forskellige planemner. Alle nævnte målsætninger og krav vil henholdsvis kunne findes i eksisterende lovgivning og i eksisterende strategi- og handlingsplaner med videre, udarbejdet af Selvstyrets forskellige ressortansvarlige sektormyndigheder, ligeledes vil krav kunne findes på NunaGIS.

De forskellige emner er beskrevet enkeltvis for at det skal være nemt at bruge "Oversigt over Selvstyrets Interesser i kommuneplanlægningen – 2015" som et opslagsværk. Dette betyder, at der vil være gentagelser mellem afsnittene i de tilfælde, hvor det samme hensyn skal varetages under flere forskellige planemner.

Opfordring til dialog

Det anbefales at en kommune, der er i tvivl om, hvorvidt kommunens planlægning er i strid med Selvstyrets krav til kommuneplanlægningen, retter henvendelse til Landsplanafdelingen eller pågældende sektormyndighed, på et så tidligt tidspunkt i planprocessen som muligt. Dette vil kunne afklare tvivlspørgsmål, samt muliggøre en dialog om lokale løsningsmuligheder og interesser. Målet er at undgå indsigelse fra Selvstyret og derved undgå en uhensigtsmæssig lang planproces.

Samtidig anbefales det, at kommunerne får en orienterende underretning fra sektormyndighederne, i tilfælde, hvor der er igangsat stedbaserede analyse- og forundersøgelsesarbejde og lignende.

BEBYGGELSE OG DE TIL BEBYGGELSE HØRENDE UBEBYGGEDE AREALER

Kommunerne skal i deres kommuneplaner, fastlægge overordnede og detaljerede bestemmelser for bebyggelsen i de enkelte delområder.

I medfør af Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri (Byggeloven) er der i Bygningsreglement 2006 (BR06), Kapitel 2 Bebyggelsesregulerende bestemmelser, fastsat bestemmelser om størrelse, anlæg og indretning af de til bebyggelser hørende ubebyggede arealer til sikring af tilfredsstillende opholdsarealer for børn og voksne, adgangs- og tilkørselsforhold, redningsmuligheder for brandvæsenet og parkering. Endvidere er der regler om forholdet mellem bebyggelsens højde og dens afstand til nabobebyggelse og vej til sikring af tilfredsstillende afstandsforhold og lysforhold. En række af bestemmelserne i BR06 kapitel 2 træder kun i kraft, hvis forholdet ikke er fastlagt i en lokalplan eller lignende.

Bestemmelserne i planloven gælder forud for de bebyggelsesregulerende bestemmelser i BR06 kapitel 2.

Selvstyrets målsætninger

Selvstyrets målsætninger for planlægning og indretning af bebyggelse og det omgivende fysiske miljø er blandt andet

- at bebyggelse udføres og indrettes således, at den frembyder tilfredsstillende tryghed i brand-, sikkerheds- og sundhedsmæssig henseende,
- at bebyggelse og de til bebyggelsen hørende ubebyggede arealer får en tilfredsstillende kvalitet under hensyn til den tilsigtede brug,
- at fremme tilgængeligheden til bebyggelse, og
- at fremme bebyggelsers arkitektoniske kvalitet.

Der henvises til Byggelovens formålsbestemmelser i § 1.

Krav til den kommunale planlægning

Kommuneplanerne fastlægger overordnede bestemmelser for bebyggelse for det enkelte delområde med hensyn til bebyggelsens art, placering og omfang, herunder blandt andet regulering af bebyggelsens tæthed og afstandsforhold. Inatsisartutlov om planlægning og arealanvendelse (Planloven) § 14, stk. 2, nr. 3; § 14, stk. 3; § 17, stk. 2, nr. 1; § 20, stk. 1, nr. 3 og § 21, stk. 1, nr. 1.

- En bebyggelses samlede omfang og indvirkning på omgivelserne reguleres med hensyn til:

  1. Størrelsen af det til bebyggelsen udlagte areal.

  2. Bebyggelsens afstand til anden bebyggelse (nabobygning, vej og sti).

  3. Bebyggelsens etageantal og højde, herunder bebyggelsens højde i forhold til anden bebyggelse (nabobygning), vej og sti samt anden bygning indenfor samme bebyggelse.

4. Bebyggelsens etageareal og udnyttelsesgraden af det til bebyggelsen udlagte areal (bebyggelsestætheden).

5. De ubebyggede arealers indretning.

6. BR06 kapitel 2.1.1, stk. 1.

- Beregning af de bebyggelsesregulerende forhold (etageareal, højde- og afstandsforhold) sker efter beregningsreglerne i BR06 kapitel 3. Beregningsreglerne i BR06 kapitel 3 kan ikke ændres i en kommuneplan,
  en områdeplan eller en kommuneplanvedtægt.

Bestemmelserne i BR06 kapitel 2 finder ikke anvendelse, hvis en lokalplan eller en kommuneplanvedtægt fastsætter andre bestemmelser om forholdene. BR06 kapitel 2.1.1, stk. 2.

Helhedsvurdering

De bebyggelsesregulerende forhold fastlægges efter reglerne i BR06 kapitel 2 på baggrund af en helhedsvurdering baseret på kriterierne i BR06 kapitel 2.1.2, der samlet udtrykker hensynene bag det bebyggelsesregulerende system. Ved en helhedsvurdering forstås kommunens konkrete bedømmelse efter bestemmelserne i BR06 kapitel 2.2.-2.6 af en bebyggelses samlede omfang og indvirkning på omgivelserne med hensyn til byggefeltets størrelse, afstandsforhold, højdeforhold, etageantal og etageareal samt de ubebyggede arealers indretning, jf. BR06 kapitel 2.1.1, stk. 1. Dette sker efter de generelle kriterier i BR06 kapitel 2.1.2, under hensyn til hensigtsmæssigheden af bebyggelsens omfang i forhold til anvendelse, at bebyggelsen svarer til det sædvanlige for et område, og at bebyggelsen og dens omgivelser sikres tilfredsstillende lysforhold og sikres mod væsentlige indbliksgener.

Generelle kriterier

Ved regulering af et eller flere af de bebyggelsesregulerende forhold i BR06 kapitel 2.2 - 2.6 skal følgende forhold indgå i bedømmelsen:

1. Bebyggelsens samlede omfang skal være hensigtsmæssigt i forhold til bebyggelsens anvendelse.
2. Bebyggelsens samlede omfang skal svare til det sædvanlige i kvarteret eller området eller til det, der tilstræbes i området.
3. Der skal under hensyn til bebyggelsens benyttelse sikres tilfredsstillende lysforhold for de til bebyggelsen hørende bygninger og nabobebyggelse.
4. Der skal i overensstemmelse med kravene i BR06 kapitel 2.6 sikres tilfredsstillende friarealer i forhold til bebyggelsens benyttelse, herunder opholdsarealer for beboere og beskæftigede.
5. Der skal i overensstemmelse med kravene i BR06 kapitel 2.6 og under hensyn til bebyggelsens benyttelse sikres tilfredsstillende adgangs- og tilkørselsforhold for bebyggelsens brugere og brandvæsenet, og der skal være tilstrækkelige parkeringsarealer.
6. Ved bebyggelse i randen af tæt bebyggede byområder, der støder op til et uplanlagt areal, til et område med fritliggende enfamiliehuse, eller et område med tæt/lav bebyggelse skal bebyggelsens samlede omfang fastlægges under hensyn til karakteren af de tilstødende arealer og omfanget af eventuel bebyggelse.

Ad 1): Ved afvejningen af, om bebyggelsens omfang er hensigtsmæssig i forhold til anvendelsen, skal indgå de enkelthensyn, som er bygget ind i bestemmelserne i BR06 kapitel 2.2 - 2.6. De enkelte hensyn vil ikke have samme væsentlighed for alle typer byggerier. For eksempel vil hensynet til opholdsarealer veje tungere ved fastlæggelse af bebyggelsestætheden for en beboelsesbygning end for en erhvervsbygning, der herved vil kunne tillades opført med et større etageareal. Ved publikumsorienterede erhvervsbygninger vil kravet til parkering omvendt veje tungere end ved opførelse af en beboelsesbygning.

Ad 2): Ved bebyggelse af et ubebygget areal, må det vurderes, hvad der er det sædvanlige i kvarteret og/eller alternativt i området. Hvis det på denne baggrund ikke kan fastlægges, hvad der er det sædvanlige eller ved bebyggelse i et nyudlagt område, skal der lægges vægt på, hvad der tilstræbes i området. Rammebestemmelser vedrørende bebyggelsestætheden, etageareal, etageantal og højde- og afstandsforhold i en kommuneplan kan være vejledende for, hvad der er sædvanligt eller tilstræbes i området.

Ad 3): Der skal sikres tilfredsstillende lysforhold både for bebyggelsen og for nabobygninger. Ved vurdering af lysforholdene skal der tages hensyn til, hvad bebyggelsen skal bruges til. Heri indgår også en afvejning af lysforholdenes betydning for den pågældende anvendelse og for bebyggelsens indvirkning på nabobygninger.

Ad 4): Der skal sikres tilfredsstillende friarealer, herunder opholdsarealer for bebyggelsens beboere, brugere og beskæftigede. Friarealerne skal vurderes ud fra bebyggelsens anvendelse. For en bebyggelse med flere boliger skal en passende del af opholdsarealet anlægges som legeområde. Kommunen kan fastsætte størrelsen af friarealer.

Ad 5): Adgangs- og tilkørselsarealerne skal afpasses bebyggelsens art og forsynes med belysning. Der stilles også præcise krav til bl.a. bredden af adgangsarealer og indgange, udformning af ramper og håndlister, så bebyggelsen kan benyttes af personer med handicap, jævnfør BR06 kapitel 2.6.3. Kravene gælder dog ikke fritliggende enfamiliehuse, der alene anvendes til boligformål.

Af hensyn til adgangen for redningskøretøjer stilles der krav til udformning af porte eller gennemkørsler.

Ad 6): Omfanget af bebyggelsen skal fastlægges under hensyn til karakteren af de tilstødende arealer og eventuelt tilstødende bygninger. I randen af tæt bebyggede områder, der støder op til en helt anden og mere spredt bebyggelsesform, kan hensynet til disse arealer eller bygninger inddrages.

Uddybende bemærkninger:

Byggefeltets størrelse

Ved udlægning af arealer til bebyggelse (byggefelter) fastlægges byggefeltets størrelse efter kriterierne i Bygningsreglement 2006 (BR06) kapitel 2.1.2, idet byggefeltet skal have en sådan størrelse, så det ud fra en samlet vurdering, herunder af forholdet mellem eventuel eksisterende bebyggelse og det ubebyggede areal sikres,

- at bebyggelse på byggefeltet og udnyttelse af bebyggelsen efter kravene i BR06 kapitel 2.3 - 2.6 er mulig,
- at der er mulighed for vejadgang, og
- at de ubebyggede arealer opfylder kravene i BR06 kapitel 2.2.

Der kan ved fastsættelse af størrelsen af et til bebyggelse udlagt areal (byggefelt) lægges ægt på samtlige de hensyn, som er indeholdt i BR06 kapitel 2.1.

Afstandsforhold

Bebyggelsens afstand til nabobebyggelse (nabobygning) vej og sti fastlægges efter kriterierne i BR06 kapitel 2.1.2. Ved fastlæggelse af afstande mellem bebyggelser skal det i øvrigt sikres at vinduer, altaner og lignende, der vender mod nabobygning, ikke giver væsentlige indbliksgener. Ofte vil kravet til mindsteafstande være relateret til bygningens højde.

Risikoen for brandspredning mellem bygninger øges, jo mindre afstanden er mellem dem. Jo længere bebyggelser ligger fra hinanden, des mindre er risikoen for brandspredning. Ifølge Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 13 af 18. august 2006 om bygningsmyndigheden (bkg. om bygningsmyndigheden) skal bygninger være fritliggende. Som fritliggende bygninger betragtes bygninger med en indbyrdes afstand, der mindst er summen af de enkelte bygningers grænseafstande efter bygningsreglementet.

Anvendelse af grænseafstandene i bygningsreglementet forudsætter, at de enkelte bygninger overholder bygningsreglementets bestemmelser om brandforhold efter BR06 kapitel 6. Grænseafstanden er afhængig af arten af den enkelte bygning, dens udvendige overflader og tagbeklædning. Formålet er at forhindre brandspredning mellem bygninger, ved at der etableres en passende indbyrdes afstand mellem bygninger.

Hvis en bygning opføres nærmere en nabobygning, end summen af de enkelte bygningers grænseafstande, vil det normalt være nødvendigt, at den udføres med en brandvæg mod nabobygning. Opmærksomheden henledes på bestemmelserne om dispensation i § 5 i Bkg. om bygningsmyndigheden.

Vejbyggelinjer

Med mindre der i lokal- eller kommuneplan fastsættes andet, skal bygningers afstand fra midte af vej være på mindst 7,5 meter. Ved korte stikveje, veje af privat karakter og stier kan kommunalbestyrelsen nedsætte afstanden til 3 meter. BR06 kapitel 2.3, stk. 2.

Højde og etageantal

Bebyggelsens højde og etageantal fastlægges efter kriterierne i BR06 kapitel 2.1.2 med de udvidelser og begrænsninger der fremgår i det følgende:

- Fastlæggelse af bebyggelsens højde og etageantal efter stk. 1 skal ske under hensyntagen til forholdet mellem bebyggelsens højde og afstand til anden bebyggelse og friarealer internt på det til bebyggelsen udlagte areal (byggefeltet) samt nabobebyggelsen og dennes friarealer, vej og sti med henblik på at sikre tilfredsstillende lysforhold og forhindre væsentlige indbliksgener.
- Ved fastlæggelse af bebyggelsens højde kan kommunen se bort fra gavltrekanter, tagkviste, trappehuse, elevatorskakter og ventilationsanlæg.
- Antenner, hvis øverste punkt ikke er mere end 5,5 m over tagfladen, tagkviste, skorstenspiber, ventilationshætter, gavltrekanter og tagudhæng medregnes ikke ved beregningen af en bygningshøjde, såfremt de er af sædvanligt omfang.
- Kommunen kan ikke nægte at godkende en bygningshøjde, når bebyggelsens højde ved det ansøgte ikke overstiger 2 etager og ingen del af bygningens ydervægge eller tag er hævet mere end 7,5 m over terræn.

Højder måles lodret fra naturligt terræn. For bebyggelser på skrånende terræn eller terræn med større niveauforskelle måles fra et eller flere niveauplaner, der fastsættes af kommunen. Ved fastlæggelse af niveauplaner skal kommunen tage hensyn til terrænforholdene på de tilstødende arealer udlagt til bebyggelse

(byggefelter) og karakteren af den omliggende bebyggelse. Der skal skabes rimelige bebyggelsesmuligheder og adgangsforhold for det pågældende byggefelt. Der kan fastlægges flere niveauplaner for samme byggefelt.

Etageareal

Bebyggelsens etageareal fastsættes efter kriterierne i BR06 kapitel 2.1.2. Ved fastlæggelse af etageareal til boligformål i eksisterende bebyggelse, herunder eksisterende uudnyttede tagetager, skal kommunalbestyrelsen lægge vægt på, at der tilvejebringes tidssvarende boliger af en rimelig størrelse i forhold til det samlede areal, der søges udnyttet.

De ubebyggede arealer

Opholdsarealer, parkeringsarealer samt adgangs- og tilkørselsarealer kan være fælles for flere bebyggelser. BR06 kapitel 2.6, stk. 1.

Ubebyggede arealer, der er udlagt i henhold til bestemmelserne, må ikke benyttes i strid med det formål, hvortil de er udlagt, jævnfør Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri (Byggeloven) § 7, stk. 2.

Bebyggelsens opholdsarealer

Der skal til en bebyggelse udlægges opholdsarealer af en passende størrelse i forhold til bebyggelsens benyttelse, omfang og beliggenhed. Opholdsarealerne skal være på terræn, men kan dog tilvejebringes på et overdækket eller hævet gårdareal eller delvist tilvejebringes på et tagareal eller på større altaner.

For beboelsesbygninger skal en passende del af opholdsarealet anlægges som legeområde. Hvor stort legeområdet skal være, afgøres af kommunalbestyrelsen og skal fremgå af byggetilladelsen.

Parkeringsarealer

Der skal udlægges (reserveres) tilstrækkelige parkeringsarealer til, at bebyggelsens beboere, de beskæftigede i bebyggelsen, besøgende, kunder, leverandører m.v. kan parkere biler, snescootere, cykler, m.v. ved bebyggelsen. Hvor stort et areal, der skal udlægges (reserveres) til parkeringsareal, og hvornår det skal anlægges, fastsættes af kommunen. BR06 kapitel 2.6.2, stk. 1-2.

Ved udformningen af parkeringspladser skal et passende antal parkeringspladser udformes, så de kan anvendes af personer, hvis funktionsevne er nedsat. BR06 kapitel 2.6.2, stk. 3.

Behovet for parkeringspladser afhænger typisk af bebyggelsens anvendelse. Ved publikumsorienterede erhvervsbebyggelser stilles ofte større krav til parkeringsmuligheder end ved beboelsesbygninger. Manglende plads eller uhensigtsmæssig placering af cykelparkering kan medføre uhensigtsmæssig parkering af cykler i adgangsveje, hvilket er til gene for alle, men skaber især problemer for kørestolsbrugere, personer med barnevogne og synshandicappede.

Adgangs- og tilkørselsarealer

Fra vej til indgange i en bebyggelses bygninger og til en bebyggelses ubebyggede arealer skal der være adgang og tilkørsel. Udformningen af adgangs- og tilkørselsarealerne skal være afpasset efter bebyggelsens art. Adgangs- og tilkørselsarealer skal forsynes med belysning. BR06 kapitel 2.6.3, stk. 1.

Adgangs- og tilkørselsarealer skal være udformet, så bebyggelsen kan benyttes af personer, hvis funktionsevne er nedsat. Adgangsareal fra vej til en bebyggelses ubebyggede arealer og til indgange i bygninger skal være mindst 1,3 m bredt. Niveauforskelle i adgangsarealet skal, så vidt terrænforholdene gør det muligt, udlignes i terræn eller ved rampe, og ramper kan suppleres med trin med en stigning på højst 150 mm og en grund på mindst 300 mm. Håndlister skal opsættes i en højde på mindst 0,8 m i begge sider af trapper og ramper. Foran indgangen skal være en repos i niveau med gulvet indenfor. Uanset hældning på rampe skal der for hver 10 m indrettes passage og hvilereposer med en bredde af mindst 1,65 m. BR06 kapitel 2.6.2, stk. 2.

Port eller gennemkørsel, der er nødvendig i henhold til stk. 1, skal have en fri bredde på mindst 2,8 m og en fri højde på mindst 3,4 m. Gennemgang eller passage, der er nødvendig i henhold til stk. 1, skal overalt have en fri højde på mindst 2,4 m og må ikke have gulvet beliggende under terræn. BR06 kapitel 2.6.3, stk. 3-4.

Ansvarlig myndighed: Bygningsmyndigheden, Departementet for Boliger, Bygninger og Infrastruktur.

SPRÆNGSTOFMAGASINER OG SIKKERHEDSAFSTANDE

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 16. juli 2007 om eksplosive stoffer (Bkg. om eksplosive stoffer) fastsætter en række bestemmelser om blandt andet opbevaring af spræng- og tændmidler i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder i Grønland. Kommunerne skal i den detaljerede planlægning af delområder, samt i de overordnede bestemmelser for arealanvendelse og bebyggelse, tage hensyn til placering af sprængstofmagasiner og tilhørende sikkerhedsafstande. De klausulerede zoner fastlægges af overordnede myndigheder af sikkerhedsmæssige hensyn.

For at kunne søge om tilladelse til placering af et sprængstofmagasin, skal der forudgående være givet en arealtildeling for selve sprængstofmagasinet og tilhørende sikkerhedsafstand. Arealer inden for sikkerhedsafstanden må ikke bebygges eller anvendes til andre formål.

Selvstyrets målsætninger

- Det skal sikres at sprængstofmagasiner overholder bestemmelserne fastsat i bekendtgørelsen om eksplosive stoffer, herunder udlægning af sikkerhedsafstande omkring sprængstofmagasinerne.

Krav til den kommunale planlægning

- Kommuneplanerne skal indeholde beskyttelseszoner omkring anlæg, ud fra sikkerhedsmæssige hensyn, eller for at sikre selve anlægget (klausulerede zoner) i kommuneplanens delområder. Inatsisartutloven om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 17, stk. 2, nr. 5 og § 19, stk. 1, nr. 6.
- Kommuneplanerne skal fastlægge overordnede bestemmelser for arealanvendelse og bebyggelse med hensyn til sikkerhedsafstande omkring sprængstofmagasiner for det enkelte delområde. Planloven, § 20, stk. 1, nr. 6.

Uddybende bemærkninger

Sikkerhedsafstande og klausulerede zoner omkring et sprængstofmagasin angiver den tilladte minimumsafstand til bebyggelse, oplag af olie og andre fossile brændstoffer samt veje, og beregnes ud fra den totale mængde eksplosive stoffer, som tillades opbevaret i sprængstofmagasinet. I tabel 1 nedenfor er angivet retningslinjer for beregning af sikkerhedsafstande. Definitioner og almindelige bestemmelser er beskrevet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 16. juli 2007 om eksplosive stoffer § 3, nr. 1-5.

Enhver ændring af et allerede godkendt sprængstofmagasin, herunder ændring i sprængstofmagasinets form, indretning, placering eller hegn, kræver forudgående tilladelse fra medlemmet af Naalakkersuisut for eksplosive stoffer.

Tabel 1: Sikkerhedsafstande

Samlet mængde eksplosive stoffer (kilo)	0-700	701-1.000	1.001-2.000	2.001-5.000	5.001-10.000	10.001 - ∞
På åbent terræn.						
Afstand til bebyggelser, oplag af olie og andre fossile brændstoffer med videre (meter).	400	445	560	760	960	$D = 44{,}4 * 3\sqrt{Q}$ Q = ladning i kilo D=afstand i meter
Afstand til vej, som ikke fører til sprængstofmagasinet (meter).	70	80	105	140	175	$D = 14{,}8 * 3\sqrt{Q}$ Q = ladning i kilo D=afstand i meter

Sprængstofbekendtgørelsens bilag 3.

Særligt for sprængstofmagasin på åbent terræn

Ved placeringen af et sprængstofmagasin på åbent terræn skal de i tabel 1 nævnte sikkerhedsafstandene overholdes. Er flere sprængstofmagasiner placeret inden for samme indhegning, skal den samlede mængde eksplosive stoffer og genstande inden for indhegningen medregnes når sikkerhedsafstanden udregnes. Bkg. om eksplosive stoffer, § 34, stk. 1-7.

Sprængstofmagasinet må dog ikke placeres nærmere end 400 meter fra midten af rulle-, fly- og startbaner eller nærmere end 1.500 meter i længderetningen af disse. Bkg. om eksplosive stoffer, § 35.

I tilfælde hvor sprængstofmagasinet er fuldt dækket af faste fjeldpartier eller af en af medlemmet af Naalakkersuisut for eksplosive stoffer godkendt tilsvarene sikker konstruktion, må sikkerhedsafstanden til bebyggelser med videre og veje halveres i de retninger, hvor der opnås fuld dækning. Bkg. om eksplosive stoffer bilag 3.

Særligt for sprængstofmagasin i tunneller under drivning

Ved større anlægsarbejder kan der etableres midlertidige sprængstofmagasin i tunneller. For sprængstofmagasiner placeret i tunneller under drivning gælder følgende særlige sikkerhedsafstande:

- Over sprængstofmagasinet skal der være minimum 35 meter fast klippe.
- Fra sprængstofmagasinets yderkant skal der være mindst 35 meter til tunnelens udgang. Sprængstofmagasinets åbning må ikke vende ud mod tunnellens udgang.
- Sprængstofmagasinet skal placeres minimum 300 meter fra bebyggelse, oplag af olie, andre brændbare genstande og stoffer samt til et andet sprængstofmagasin uden for tunnelen.
- Sprængstofmagasinet skal placeres således, at detonationschokket ikke slår direkte ud mod transportvejen. Bkg. om eksplosive stoffer § 36, stk. 2-5.

Flere godkendte sprængstofmagasiner kan etableres i samme tunnel, dog med en sikkerhedsafstand på minimum 180 meter mellem hvert sprængstofmagasin. Bkg. om eksplosive stoffer § 41.

Særligt for fåreholderes etablering af sprængstofmagasin

Fåreholdere må etablere et mindre sprængstofmagasin til maksimum 50 kg. Opbevaringen af eksplosive stoffer skal dog altid ske minimum 5 kilometer fra by- og bygdezone og minimum 400 meter fra nærmeste bebyggelse. Bkg. om eksplosive stoffer § 44, stk. 3.

Enhver ændring af et allerede godkendt sprængstofmagasin, herunder ændring i sprængstofmagasinets form, indretning, placering eller hegn, kræver forudgående tilladelse fra medlemmet af Naalakkersuisut for eksplosive stoffer.

Opbevaring af fyrværkeri til underholdningsbrug

I delområder, der er udlagt til erhvervs- og havneformål (B), friholdte områder og større rekreative anlæg (D) samt områder til særlige tekniske og infrastrukturelle anlæg (E) må der opbevares fyrværkeri i bygninger eller containere, såfremt følgende krav overholdes:

1. der skal være minimum 10 meter mellem opbevaringsenhederne, det vil sige mellem bygninger / containere,
2. der skal være minimum 15 meter til brandfarligt oplag i det fri, og
3. der skal være minimum 40 meter til bygninger, der anvendes til beboelse.

Ved opstilling af flere containere skal disse placeres parallelt med døråbningerne i samme retning. Containere må ikke ligge i forlængelse af hinanden.

Opbevaring af fyrværkeri i containere i B-, D- og E-områder sker efter forudgående godkendelse fra kommunalbestyrelsen. Ved opbevaring af fyrværkeri i et delområde A eller C se fyrværkeribekendtgørelsen for nærmere bestemmelser. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 19 af 9. december 2004 om opbevaring af fyrværkeri, §§ 5, 8 og 9.

Det er departementets ansvar at ligge sikkerhedszonerne omkring godkendte sprængstofsmagasiner ind i NunaGIS.

Ansvarlig myndighed: Mijø- og Beredskabsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

KLAUSULEREDE ZONER OG HINDRINGSFRIE PLANER OMKRING FLYVEPLADSER

Placeringen af lufthavne har særlig stor betydning for bosætningsmønstret og den samfundsmæssige udvikling i Grønland. Lufthavnene indgår som et strategisk element i kommuneplanlægningen og der skal i den sammenhæng tages hensyn til støj og sikkerhedsafstande i forhold til bebyggelsen i de beboede områder og i forhold til klausulerede zoner og de hindringsfrie planer omkring landingsbaner. Generelt ønsker befolkningen lufthavne placeret forholdsvis tæt på bymæssige bebyggelser. Omkring byerne er der imidlertid ofte et meget kuperet fjeldterræn, som medfører at placeringen af bynære lufthavne bliver et kompromis mellem afstanden til byen, beflyvningsmæssige hensyn og anlægsomkostningerne.

Selvstyrets målsætninger

- I 2011 udgav Transportkommissionen en betænkning indeholdende samfundsøkonomiske beregninger for infrastrukturelle transportprojekter, herunder lufthavnene. Siden da har skiftende regeringer haft forskellige målsætninger, der har dannet baggrund for en række individuelle analyser af luftfartsinfrastrukturen.
- I 2014 har Departementet for Sundhed og Infrastruktur fået udarbejdet en sektorplan for luftfarten i Grønland, som kommer med anbefalinger vedr. luftfartsinfrastrukturen på baggrund af et generelt ønske om billigere befordring der understøtter både befolkningen og vækstinitiativer.

Krav til den kommunale planlægning

I forbindelse med kommuneplanens delområder, skal der fastlægges beskyttelseszoner omkring anlæg, ud fra sikkerhedsmæssige hensyn, eller for at sikre selve anlægget (klausulerede zoner). Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse, (Planloven) § 17, stk. 2, nr. 5 og § 19, stk. 1, nr. 1.

- Kommuneplanens bestemmelsesdel skal for det enkelte delområde fastlægge sikkerhedszoner omkring flyvepladser. Planloven § 20, stk. 1, nr. 6.
- Kommuneplanens bestemmelsesdel skal for det enkelte delområde fastlægge bestemmelser for det enkelte delområde med hensyn til delområdets trafikbetjening. Planloven § 20, stk. 1, nr. 7.

Trafikstyrelsen er myndighed for den civile luftfart i Grønland. Det betyder, at det er Trafikstyrelsen, der fastsætter bestemmelser for udøvelsen af luftfart og fører tilsyn med at de bliver overholdt. Luftfartslovgivningen bygger i vidt omfang på standarder, som er vedtaget indenfor de internationale luftfartsorganisationer.

Fundamentet for luftfartslovgivningen er LBK nr. 1036 af 28. august 2013 om Luftfart (Luftfartsloven) , som danner rammerne for reguleringen af civil luftfart. Loven bemyndiger blandt andet Transportministeren til at fastsætte nærmere bestemmelser for den civile luftfart. Denne bemyndigelse er videregivet til Trafikstyrelsen jævnfør Bekendtgørelse nr. 17 af 14. januar 2015 om Trafikstyrelsens opgaver og beføjelser.

Lov om Luftfart og delegeringsbekendtgørelsen udgør tilsammen Trafikstyrelsens hjemmel for regulering af luftfarten.

Bestemmelser for Civil Luftfart (BL)

Trafikstyrelsen udsteder dels Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) og dels bekendtgørelser. Bestemmelserne er opdelt i 10 serier, som tilsammen dækker de forskellige flyvesikkerhedsmæssige aspekter ved det samlede lufttransportsystem. Af særlig interesse er BL 3-1 "Bestemmelser om etablering af offentlige VMC-flyvepladser", der danner grundlag for fastsættelsen af hindringsfrie flader i forbindelse med flyvepladser, BL 3-2a der beskriver forholdene for de korte baner på vestkysten og BL 11-40 "Bestemmelser om flyvepladsreglement for flyvepladser drevet af Grønlands Lufthavnsvæsen", der bl.a. fastlægger flyvepladsens område.

Hindringsfrie arealer og klausulerede zoner

For at opretholde driften af flyvepladser er det nødvendigt at sikre, at der er frie arealer omkring flyvepladserne, hvori der ikke opsættes forhindringer der kan sænke flyvesikkerheden. Fra flyvepladserne udgår en række klausulerede zoner, der har til formål at sikre uhindret start og landing samt nødsituationsmanøvrer i forbindelse hermed. Gennembrydning af de klausulerede zoner kan kompromittere flyvesikkerheden og opretholdelsen af flyvepladsens fortsatte drift.

Størrelsen på de klausulerede zoner afhænger af flyvepladsens type og størrelse. For de eksisterende flyvepladser er de hindringsfrie arealer beskrevet i flyvepladsens driftstilladelse. For nyanlæg vil arealerne tage udgangspunkt i ICAO-standarder samt en konkret vurdering fra Trafikstyrelsen.

Klausulerede zoner omkring private flyvepladser

Sikring af hindringsfrie arealer og klausulering af disse omkring private flyvepladser, f.eks. tilhørende TELE-POST eller et råstofselskab, er ikke en offentlig opgave men tilfalder det selskab som driver flyvepladsen. Såfremt pladserne drives efter BL 3-31 konceptet om landinger i terræn er det usikkert, hvorvidt der kan oprettes en klausuleret zone. Tilsynsmyndighed for private flyvepladser er Trafikstyrelsen.

Afgrænsning af flyvepladsernes område

Oversigt over flyvepladser og tilhørende AIP info kan findes på: trafikstyrelsen.dk

Mittarfeqarfiit er ansvarlig for opretholdese af de eksisterende klausulerede zoner omkring de offentligt drevne flyvepladser, men ansvaret for sikring af arealer til fremtidige lufthavnsanlæg ligger hos Selvstyret og kommunerne. Sikring af hindringsfrie arealer omkring private flyvepladser tilfalder den private operatør.

Ansvarlig myndighed: Trafikstyrelsen er tilsynsmyndighed, mens Selvstyret og underliggende enheder er ansvarlig for opdatering af NunaGIS vedrørende offentlige flyvepladser.

HAVNE

Havneanlæggene indtager en central position i samfundet, hvor praktisk taget al godsforsyning til byer og bygder sker ad søvejen, ligesom fiskeriet og passagertrafikken betjenes i havnene. Herudover har øvrige erhverv, såsom f.eks. entreprenører og turismeerhvervet interesser i brug af havneanlæggene. Brugsmønsteret er således meget varieret, og der er behov for havneanlæg, som kan supportere samme.

Herudover indeholder havnene potentialer, som har indflydelse hos de kommunale myndigheder. Etablering og udbygning af havneområder og tilhørende anlæg har stor indflydelse på kommunernes planlægning, da en udvidet havnekapacitet vil have indflydelse på en række byplanmæssige forhold, såsom blandt andet trafikbetjeningsforhold, tekniske forsyningsforhold og erhvervsudviklingen i kommunen generelt.

Selvstyrets målsætninger

Transportkommission fremlagde i 2011 anbefalinger om visioner, målsætninger og indsatsområder for infrastrukturen og transportsystemet. I forlængelse af anbefalingen har Infrastrukturafdelingen i 2014/2015 udfærdiget Sektorplan for Havne. Sektorplanen sætter følgende målsætninger:

- Benævnelse af eksisterende havneanlæg, som Selvstyret ønsker at prioritere jf. havnelovgivningens primære formål: Godstransport, søværts passagertransport og fiskerierhvervet samt øvrige erhverv, samt
- sikre en langsigtet vedligeholdelsesplanlægning af prioriterede havneanlæg under hensyntagen til udgifterne for Landskassen.
- Prioriterede havneanlæg planlægges for en rullende moderniseringsproces, så de kan anvendes til multi-purpose formål jf. de forskelligartede brugsmønstre.
- Sektorplanen sikrer, at der opnås en understøttende trafikinfrastruktur i forhold til Sektorplan for Lufthavne, og
- som samtidig skaber en fremtidssikker infrastruktur og tilhørende drift heraf, som understøtter vækst og skaber sammenhæng mellem krav fra borgere og virksomheder.

Sektorplan for Havne har endnu ikke været til høring, og er endnu ikke godkendt, men forventes at blive publiceret endeligt primo 2015.

Krav til den kommunale planlægning

- I forbindelse med kommuneplanens hovedstrukturer for kommunens enkelte byer, bygder og interesseområder, fastlægges placering og afgrænsning af havneområder. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 17, stk. 2, nr. 2.
- Kommuneplanens bestemmelsesdel skal for det enkelte delområde fastlægge bestemmelser for det enkelte delområde med hensyn til delområdets trafikbetjening. Planloven, § 20, stk. 1, nr. 7.

- Delområderne for havneområderne er lagt i NunaGIS under Forslag Til Klausulerede områder. Kommunqarfik Sermersooq har allerede vurderet og accepteret de klausulerede havneområder, og de tre resterende kommuner præsenteres for områderne i Sektorplan for Havne, og bedes samtidig vurdere og eventuelt acceptere forslagene.
- Der mangler endnu arealtildelinger for fyr, båker og andre maritime installationer i by- og bygdezoner, samt forslag til klausulerede områder for samme. Delområderne vil blive sendt i høring i 2015.

Uddybende bemærkninger

Bestemmelser om anlæg, vedligeholdelse og drift af havneanlæg er fastsat i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 4. januar 2000 om havnereglement. Herefter er det havnemyndigheden, der er den ansvarlige myndighed indenfor "havneområdet".

Der eksisterer først en entydig geografisk afgrænsning af havnemyndighedens ansvarsområder, når disse er bekræftet af de kommunale myndigheder efter modtagelse af Sektorplan for Havne. De havne, som er under havnemyndighedens ansvar kan ses på hjemmesiden: havne.gl, når denne er publiceret primo 2015. Råstofhavne og havne som Grønland ikke har hjemtaget ansvaret for, som for eksempel i Pitufik i Nord, eller ved olivin-minen i Midtgrønland, er ikke en del af havnemyndighedens ansvarsområde.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at havnemyndighedens geografiske udstrækning fortolkes således, at denne omfatter det område, der ligger indenfor projektgrænsen for havnen om anlæg. Havnemyndigheden er således med sikkerhed ansvarlig for arealer i umiddelbar nærhed af en kajkonstruktion, herunder det bagareal, som er nødvendigt for at kunne forankre havne- og kajkonstruktionen. Dette er begrundet i at en efterfølgende vedligeholdelse af de nedgravede ankre skal være mulig.

Ligeledes er vandområder i tilknytning til anlægget, indsejlingsfyr- og båker samt andre maritime markeringer omfattet af havnemyndighedens ansvarsområde i og ved havnene, hvor disse servicerer havneanlæggene. For indsejlingsfyr- og båker samt andre maritime installationer gælder det, at disse skal have en fri sigtelinje for søværts fartøjer. På det grundlag er havnemyndigheden myndighed i projektets udstrækning med bagareal, såfremt dette er fastlagt i projektmaterialet og beskrevet i bevillingsansøgningen.

Arbejds- og tilkørselsarealer fra anden bebyggelse, og frem til kajafgrænsningen er ikke omfattet af havnemyndighedens ansvar.

Oplysninger om havne i Grønland kan findes på www.havne.gl

Det er departementets ansvar at sørge for at de klausulerede zoner er lagt ind i NunaGIS, samt at de opdateres løbende.

Ansvarlig myndighed: Havnemyndigheden, Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur.

KLAUSULEREDE ZONER OMKRING TELEANLÆG

Telekommunikation spiller en vigtig rolle for samfundet, både med at binde landet sammen og skabe udvikling, men også i forhold til, at folk i nød kan tilkalde hjælp. Det offentliges interesse i opretholdelse og udbygning af telekommunikation i det grønlandske samfund er derfor tungtvejende og teleanlæg skal derfor beskyttes mod forstyrrelser og beskadigelser. Der tages bl.a. i planlægningen af boligområder i byer og bygder højde for fremføring af telekommunikation, således at alle husstande og virksomheder i dag uden videre kan få et telefonabonnement, mobilabonnenment, internetforbindelse med videre. Endvidere tages der i planlægningen højde for klausulerede zoner omkring teleanlæg som er et vigtig reskab til, at sikre teleanlæggene mod forstyrrelser og beskadigelser.

Den grønlandske teleinfrastruktur er koblet sammen med omverdenen via søkablet "Greenland Connect" som løber fra Island til Canada via Qaqortoq og Nuuk. Endvidere består teleinfrastrukturen af nationale og lokale transmissionsnet, hvis rygrad er radiokæden, der forbinder vestkystens byer fra Uummannaq i nord til Nanortalik i syd, sammen med det nævnte søkabel mellem Nuuk og Qaqortoq. Derudover forsynes hovedparten af bygderne gennem mindre 'bygderadiokæder'. Disse etableres enten fra en by eller fra en site på radiokæden. Endelig er der en række bygder, der, i lighed med byerne på østkysten, forsynes via jordstation.

Naalakkersuisut har ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 22. november 1999 om koncession for TELE Greenland A/S (Bkg. om TELE-POST) givet TELE-POST koncession og hermed ansvaret for anlæg og drift af telekommunikation. TELE-POSTs hovedopgaver er at servicere, anlægge, investere og udvikle telekommunikationssystemer i Grønland. Markedet for trådløs internetadgang i byer og bygder er liberaliseret.

Udbyderne kan således opnå tilladelse til etablering og drift af en trådløs telekommunikationsinfrastruktur. En række udbydere har allerede tilladelse til at opsætte en sådan infrastruktur i Grønland. Markedet for internettjenester er liberaliseret, men TELE-POST har fortsat koncession på de resterende teletjenester, som fx fastnet- og mobiltelefoni.

Yderligere liberaliseringer kan forventes i de kommende år.

Selvstyrets målsætninger

- Målsætningen for teleområdet er overordnet at borgere og virksomheder i byer og bygder sikres adgang til bedre og billigere telekommunikation
- Det er endvidere en målssætning at telekommunikation har en så høj driftssikkerhed som muligt og at teleanlæggende derfor sikres mod forstyrrelser og beskadigelser

Krav til den kommunale planlægning

- I forbindelse med kommuneplanens delområder, skal der fastlægges beskyttelseszoner omkring anlæg, ud fra sikkerhedsmæssige hensyn, eller for at sikre selve anlægget (klausulerede zoner) Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 17, stk. 2, nr. 5 og § 19, stk. 1, nr. 1.
- Kommuneplanens bestemmelsesdel skal for det enkelte delområde fastlægge sikkerhedszoner omkring teleanlæg. Planloven, § 20, stk. 1, nr. 6.

Uddybende bemærkninger

Der skal for hvert enkelt anlæg, såsom telemaster, radiokæder med mere, laves en konkret vurdering og beregning af den klausulerede zone rundt om anlægget, så det sikres at teleinstallationen eller dennes signaler ikke forstyrres eller beskadiges. Nogle signaler forringes af mindre forstyrrelser end andre, eksempelvis forringes nogle signaler af skygger fra omkringliggende bygninger og lignende, mens andre signaler kan klare større påvirkning uden signalforringelse. Det er derfor vanskeligt at komme med generelle retningslinjer for de klausulerede zoners udformning, hvorfor det som nævnt er nødvendigt, at foretage konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Der findes til orientering regler om anbringelse af teleinstallationer, telekabler ledninger mv. i §§ 7-8 i Landstingsforordning nr. 17 af 20. november 2006 om telekommunikation og teletjenester (LF om telekommunikation og teletjenester).

TELE-POST er jf. § 1 i koncessionen, meddelt koncession på anlæg og drift af telegrafer og telefoner, og som følge af, at det vurderes at være en del af driften, at lægge de klausulerede zoner omkring teleanlæg i NunaGIS og holde NunaGIS opdateret, konkluderes det, at være TELE-POSTs ansvar. Det må dog være en forudsætning, at Asiaq bistår med råd og vejledning og at TELE-POSTs hovedopgave i denne sammenhæng består i, at levere de nødvendige oplysninger til Asiaq. Bkg. om TELE-POST § 1.

Ansvarlig ressortmyndighed for teleområdet: Infrastrukturafdelingen, Departementet for Boliger, Byggeri og Infrastruktur.

Telestyrelsen fører tilsyn med koncessionen og andre tjenesteudbydere jf. § 11, stk. 2, nr. 7 i LF om telekommunikation og teletjenester.

Lovgivningskompetencen på radiokommunikationsområdet er fortsat et rigsanliggende ved Erhvervsstyrelsen i Danmark.

SIKKERHEDSZONER VED TANKANLÆG

Tankanlæggene i byer og bygder anvendes til opbevaring af flydende brændstoffer, primært gasolie, benzin, petroleum og flybrændstof. Tankanlæggene er et vigtigt led i landets forsyningsinfrastruktur, hvis uforstyrrede drift er af vital betydning for samfundet. For tankanlæggene fastsættes der sikkerhedszoner, indenfor hvilke der ikke må etableres bygninger eller oplag.

Forsyningen af brændstoffer varetages af Polaroil A/S, et datterselskab af KNI A/S, og selskabet driver ligeledes tankanlæggene i byer og bygder.

Selvstyrets målsætninger

- At sikre forsyning af flydende brændstoffer til opvarmning af bygninger og til transport, idet oplag af brandfarlige væsker skal placeres, indrettes og benyttes på en sådan måde, at risikoen for at brande opstår, at brande spreder sig, at personskade finder sted og at store værdier ødelægges samt at forurening af miljøet formindskes mest muligt.

Krav til kommuneplanlægningen

- Kommuneplanens hovedstruktur skal fastlægge placeringen og afgrænsningen af kommuneplanens delområder med hensyn til tekniske forsyningsanlæg og andre infrastrukturelle anlæg. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 17, stk. 2, nr. 5.
- Kommuneplanerne skal indeholde beskyttelseszoner omkring anlæg, ud fra sikkerhedsmæssige hensyn, eller for at sikre selve anlægget (klausulerede zoner) i kommuneplanens delområder. Planloven, § 19, stk. 1.
- Kommuneplanerne skal fastlægge overordnede bestemmelser for arealanvendelse og bebyggelse med hensyn til sikkerhedsafstande omkring tankanlæg for det enkelte delområde. Planloven, § 20, stk. 1, nr. 6.

Uddybende bemærkninger

Sikkerhedszonen for tankanlæg fastsættes efter "Tekniske forskrifter for brandfarlige væsker" (TFB) udgivet i medfør af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. marts 1987 om brandfarlige væsker, jf. Inatsisartutlov nr. 14 af 26. maj 2010 om redningsberedskabet i Grønland og om brand- og eksplosionsforebyggende foranstaltninger.

Ifølge TFB, Bilag 3: Vejledende regler for overjordiske tanke for mere end 5.000 oplagsenheder, fastsættes en generel sikkerhedszone på 50 m omkring tankanlæg. Brandfarlige bygninger og oplag, der ikke hører til det enkelte tankanlæg, skal dog holde

Tabel 2: afstandsforhold

Afstand i meter fra tank til	Klasse I: 5 - 200 m³ Klasse II: 25 - 200 m³	Klasse I: > 200 m³ Klasse II: > 200 m³	Klasse III: > 250 m³
Nabotank i gruppe	2	2	2
Nabotank udenfor gruppe - klasse I og II	20	50	50
Nabotank udenfor gruppe - klasse III	20	50	15
Bassinkant	2	2	2
Offentlig vej	10	15	10
Andre brandfarlige oplag end de til anlæg hørende	50	200	50
Brandfarlige bygninger	50	200	50
Ikke brandfarlige bygninger	15	15	15
Påfyldnings- eller aftapningsplads for klasse I eller II væsker.	15	20	50
Brandfarligt oplag i tromler udendørs kl. I eller II	20	20	20
Sikkerhedszone	50	50	50

Kilde: "Tekniske forskrifter for brandfarlige væsker", Grønlands Hjemmestyre, august 1987.

en afstand på mindst 50-200 m fra tankanlægget, jævnfør tabel 2.

I bygder, hvor tankanlæg består af tankenheder på højst 100 m3, og hvor det samlede oplag i overjordiske tanke ikke overstiger 500 m3, fastsættes en sikkerhedszone på 20 m. TFB, Bilag 3, pkt. 3.3.2.

Indenfor sikkerhedszonen, som måles fra tankanlæggets ydre begrænsninger, må der ikke uden særlig tilladelse fra Selvstyret etableres bygning eller oplag.

I tabel 2 er der anført forskellige afstandskrav for overjordiske tankanlæg.

Ved gruppe forstås for klasse I og II: tanke med et samlet volumen indtil 2.500 m3. Ved gruppe for klasse III forstås tanke med et samlet volumen på indtil 25.000 m3. Til klasse I væsker henregnes brandfarlige væsker med flammepunkt under 21˚ C, som for eksempel benzin eller sprit.

Til klasse II væsker henregnes brandfarlige væsker med flammepunkt mellem 21˚ C og 55˚ C, som for eksempel petroleum.

Til klasse III væsker henregnes brandfarlige væsker med flammepunkt over 55˚ C, som for eksempel gasolie.

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel er ansvarlig for at få lagt sikkerhedszonerne ved tankanlæg ind i Nuna-GIS, samt opdatere dem løbende.

Ansvarlig myndighed: Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet (pt. uddelegeret til Departementet for Bolig, Bygninger og Infrastruktur) er tilsynsmyndighed i forhold til beredskabsloven.

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel er ressortansvarlig i forhold til at sikre forsyningen med olie, samt sikkerheden for tankanlæggene.

VANDKRAFTVÆRKER

Grønland har de senere år fået stigende fokus på, hvordan vedvarende energikilder kan anvendes i energiforsyningen. Vandkraft er helt centralt i omlægningen til vedvarende energikilder, idet landet har et gigantisk vandkraftpotentiale, der ligger mange gange over det nuværende samlede energiforbrug. Der er allerede fem vandkraftværker i Grønland og flere af disse undersøges med henblik på udvidelse. At byer og bygder ligger så adskilt, gør det meget vanskeligt at etablere netværksdrift og hver by eller bygd skal derfor have deres egen elforsyning. Dette kaldes også ø-forsyning, hvormed menes, at de forskellige lokaliteter ikke er indbyrdes forbundet. I dag dækker vandkraften ca. 70 procent af den offentlige produktion af el og varme. Grønland får dermed en meget høj andel af energiforbruget dækket af vedvarende energi.

Selvstyrets målsætninger

- At opnå høj forsyningssikkerhed, som skal danne grundlag for erhvervsudvikling og en sund samfundsøkonomi gennem en øget udbredelse af vedvarende energi i respekt for både nærmiljøet og klodens klima.
- At den fremtidige udvikling inden for energiområdet foregår på et bæredygtigt grundlag både med henblik på miljø, økonomi og socialt uden at fremtidens levevilkår forringes.
- At energiproduktionen i så stort omfang som muligt skal omlægges til vedvarende energiformer.
- At fremme anvendelsen af lokale energikilder til erstatning for importeret fossilt brændstof.

Krav til den kommunale planlægning

- Plangrundlaget for vandkraftværker vil normalt blive fastsat ved landsplandirektiv, jf. bemærkninger til Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 9, stk. 2
- Hvis ikke Naalakkersuisut laver et landsplandirektiv skal kommunen udforme et kommuneplantillæg, hvor de udarbejder overordnede og detaljerede bestemmelser for opførelsen af vandkraftværket, jf. Planloven.

Eksisterende store vandkraftværker:

Kommune Kujalleq
- Qorlortorsuaq, forsyning af Qaqortoq og Narsaq.

Kommuneqarfik Sermersooq
- Buksefjordsværket, forsyning af Nuuk.
- Tasiilaq vandkraftværk, forsyning af Tasiilaq.

Qeqqata Kommunia
- Tasersuaq vandkraftværk, forsyning af Sisimiut.

Qaasuitsup Kommunia
- Paakitsoq vandkraftværk, forsyning af Ilulissat.
- Mulige fremtidige store vandkraftværker og udvidelser af eksisterende store vandkraftværker

Kommune Kujalleq
- Der er undersøgelser i gang med henblik på at udvide opland og kapacitet på vandkraftværket i Qorlortorsuaq.

Qeqqata Kommunia
- I forbindelse med mulig etablering af en aluminiumsmelter i Maniitsoq, forventes det at der etableres to vandkraftværker ved søerne Tasersiaq og Tarsartuup Tasersua.

Uddybende bemærkninger

Udnyttelsen af vandkraftressourcer er reguleret af Inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi (Vandkraftloven). Vandkraftloven bemyndiger Naalakkersuisut til at meddele tilladelse til forundersøgelse og udnyttelse, men selve loven indeholder kun de overordnede rammer for tilladelserne. De præcise vilkår fastsættes på en sag til sags basis i forhandling med ansøgeren.

Tilladelser - indhold og område

En tilladelse giver rettighedshaver en koncession, det vil sige en eneret til at efterforske eller udnytte vandkraftressourcer i det i tilladelsen fastsatte område. I sagens natur omfatter vandkraftforundersøgelser og udnyttelser ganske betragtelige land- og vandområder.

En tilladelse meddeles for et afgrænset område, som omfatter de nødvendige arealer for vandkraftudnyttelsen, dette indbefatter vandområder og vandopland. Det vil sige de arealer, som ved afvanding bidrager til ressourcen.

En forundersøgelsestilladelse giver rettighedshaver eneret til at undersøge områdets hydrologi, topografi og terræn med videre. Et af formålene med forundersøgelserne er, at mere præcist definere, hvilket område, der vil være nødvendig for en ønsket vandkraftudnyttelse. Området for udnyttelsestilladelsen vil derefter blive afgrænset i forhold til resultaterne fra forundersøgelsen.

Vandkrafttilladelser skal naturligvis gives med respekt for eksisterende tilladelser og begrænsninger i arealanvendelse.

Vandkraftloven i forhold til arealanvendelse

I et område, hvor der er givet en tilladelse til forundersøgelse eller udnyttelse af en vandkraftressource, ligger det i begrebet eneret, at andre vandkraftaktiviteter ikke må ske i tilladelsesområdet. Derimod kan andre aktiviteter og anden arealanvendelse som udgangspunkt godt ske i tilladelsesområdet, med respekt af den tidligere meddelte tilladelse efter vandkraftloven.

Det vil dog altid bero på en konkret vurdering, hvorvidt anden arealanvendelse kan ske i tilladelsesområdet. Dette vil afhænge af, hvorvidt den anden arealanvendelse kan foregå uden at påvirke vandkraftudnyttelsen.

I forbindelse med et vandkraftanlæg opføres der også en del anlæg såsom; dæmninger, tunneller, transformatorstationer, eltransmissionskabler med videre. Bygninger og anlæg vil naturligvis kræve særskilt arealtilladelse fra den arealforvaltende myndighed, samt afskære anden anvendelse af arealet. Desuden kan der, af hensyn til sikkerheden, opsættes hegn og andre sikkerhedsforanstaltninger, der begrænser adgangen til visse anlæg og arealer.

Karakteristisk for vandkraftudnyttelse er, at den indebærer, at en del vandområder opdæmmes og vandstanden reguleres og i perioder hæves eller sænkes. Et forhold som bør tages med i betragtning ved ansøgninger om arealanvendelse i kystnære områder ved opdæmmede søer og reservoir.

Myndighedsforhold

Loven indeholder regler om en koordinerende myndighedsbehandling (one door) af tilladelser med myndigheden for energi som indgangsmyndighed. Tilladelser til arealer, miljøgodkendelser m.v. gives fortsat af ressortmyndighederne.

I områder hvor der efter vandkraftloven er givet tilladelse til en forundersøgelse eller udnyttelse, bør der etableres høringsprocedurer, der sikre at arealtilladelser koordineres med den til enhver tid værende myndighed for energi og med rettighedshaver efter vandkraftloven.

Nukissiorfiit og Asiaq har forundersøgt bynære potentialer og potentialer i forhold til industrielle formål. De mest lovende vandkraftressourcer kan ses i "Grønlands vandkraftressourcer – En oversigt – august 2005" udarbejdet af Nukissiorfiit.

Øvrige vedvarende energianlæg

Der har i de senere år været en stigende interesse for etablering af vedvarende energianlæg fra private, virksomheder og lignende.

Tilladelser til tilslutning og afregning af overskudselektricitet afsat på det kollektive forsyningsnet fra vedvarende energianlæg, som ikke ejes af en forsyningsvirksomhed, reguleres i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 21 af 9. december 2013 om levering og salg af overskudselektricitet fra vedvarende energianlæg til forsyningsvirksomheder (egenproduktionsbekendtgørelsen).

Vedvarende energianlæg, som ikke tilsluttes det offentlige forsyningsnet, kræver tilladelse efter Landstingsforordning nr. 14 af 6. november 1997 om energiforsyning.

I al almindelighed betyder det, at det er Naalakkersuisut som giver tilladelse til vedvarende energianlæg med en nominel kapacitet, der overskrider:

1. 50 kW for solcelleanlæg og vandkraftanlæg.
2. 25 kW for vindmøller.
3. 11 kW for vedvarende energianlæg, som ikke er nævnt i nr. 1 eller 2.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

BESKYTTELSE AF DRIKKEVANDSRESSOURCER –SPÆRREZONER OMKRING VANDRESSOURCEOPLANDE

Naalakkersuisut skal i henhold til Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet (Miljøbeskyttelsesloven), med senere ændringer kapitel 6 fastlægge spærrezoner omkring de vandressourcer med tilhørende oplande, som anvendes til drikkevandsforsyning i henholdsvis byer og bygder.

Inden for disse spærrezoner må der ikke findes anvendes motordrevne transportmidler eller redskaber, etableres bygninger, veje og stier, ske udvidelse af eksisterende bygninger, holdes dyr, drives erhvervsvirksomheder, institutioner og lignende, anvendes, transporteres eller opbevares stoffer, der kan forurene vandet, eller udøves aktiviteter, der uden at være omfattet af ovenstående, kan indebære risiko for vandforurening.

Naalakkersuisut kan give dispensation til aktiviteter inden for ovennævnte spærrezoner, når særlige forhold taler herfor. I praksis gælder dette alene aktiviteter, der iværksættes med henblik på at forbedre forsyningssikkerheden og/eller drikkevandskvaliteten, samt helt ekstraordinære samfundsmæssige aktiviteter.

Selvstyrets Målsætninger

Naalakkersuisuts målsætning er at regulere indvinding af ferskvand og sikre drikkevandsressourcer med tilstrækkelig kapacitet og kvalitet til eksisterende og planlagte bebyggelsesområder i byer og bygder, som fastlagt i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 15. april 1993 om beskyttelse af ferskvandsressourcer og indvinding af ferskvand til drikkevand. Naalakkersuisuts krav til drikkevandskvaliteten er fastlagt i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Krav til den kommunale planlægning

- Kommuneplanen skal fastlægge overordnede bestemmelser for arealanvendelse og bebyggelse, som ikke er i strid med de af Naalakkersuisuts fastlagte spærrezoner for vandressourceoplande. Planloven, § 20, stk. 1, nr. 6.

Beskyttelse af drikkevandsressourcerne er som nævnt reguleret i Miljøbeskyttelseslovens kapitel 6; spærrezonefastlæggelsen i § 28, godkendelse af drikkevandskvalitet i § 31 stk.1, godkendelse af vandforsyningsanlæg i § 32, godkendelse af indvinding af fersk- og saltvand til drikkevandsformål i § 31 stk.2, dispensationsadgangen i § 29 samt en række administrative forhold i §§ 30 og 33-34.

Uddybende bemærkninger

I visse byer ligger større eller mindre dele af byen inden for spærrezonen. I disse tilfælde sker der ved godkendelsen af vandspærrezonen en lovliggørelse af det eksisterende byggeri via en dispensation. En sådan dispensation kan gives med en række restriktive vilkår, der skal tilsikre, at der ikke sker forurening af drikkevandsressourcen. Alternativt kan Naalakkersuisut fastlægge regler for en spærrezone, som tillader en eller flere af de aktiviteter som ellers er forbudt. Det kan ske, hvis et vandforsyningsanlæg har vandbehandling, som sikrer, at reglerne for drikkevandskvaliteten kan overholdes.

Kommunerne skal som lokal miljømyndighed medvirke til, at der ikke sker en forurening af de lokale drikkevandsressourcer. Kommunerne bør derfor i deres fysiske planlægning af arealerne tilsikre, at spærrezonerne respekteres.

Det er departementet der er ansvarlig for at de godkendte vandspærrezoner bliver lagt ind i NunaGIS og løbende opdateres.

Ansvarlig myndighed: Miljø- og Beredskabsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

VIRKSOMHEDER MED SÆRLIGE BELIGGENHEDSKRAV

Kommuner skal i deres fysiske arealplanlægning sikre, at der udpeges egnede arealer til virksomhedstyper, der er reguleret i Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 om særligt forurenende virksomheder. Det fremgår af miljølovgivningen, at det er en forudsætning for at meddele godkendelse af særligt forurenende virksomhed, at virksomheden er anlagt i overensstemmelse med plangrundlaget.

Kommunerne skal i deres udlægning af områder til særligt forurende virksomheder endvidere sikre, at der tages hensyn til hvad naboområderne er udlagt til. Kommunerne anbefales i den forbindelse, at udlægge bufferområder, f.eks rekreative arealer, omkring områder udlagt til Kap. 5 virksomheder i Miljøbeskyttelsesloven, for at minimere risikoen for konflikt mellem erhvervenes interesser og befolkningens sundhed og trivsel. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 om miljøgodkendelse af særligt forurenede virksomheder m.v. (Miljøgodkendelsesbekendtgørelsen)

Selvstyrets målsætninger

Naalakkersuisut har ikke formuleret specifikke målsætninger for de særligt forurenende virksomheder udover de overordnede målsætninger, der fremgår af Miljøbeskyttelseslovens formålsparagraf – jævnfør § 2.

Krav til den kommunale planlægning

- Kommuneplanerne skal fastlægge placering og afgrænsning af kommuneplanens delområder med hensyn til arealer forbeholdt miljøbelastende virksomheder. Planloven, § 17, stk. 2, nr. 2.
- Forurening fra de særligt forurenende virksomheder er reguleret i Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 samt i Miljøgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af bekendtgørelsen, at der ikke kan meddeles godkendelse, såfremt virksomheden, anlægget mv. ikke anlægges i overensstemmelse med kommune- og eventuel områdeplan for det pågældende område. Miljøgodkendelsesbekendtgørelsens § 9.

Naalakkersuisut kan dog bestemme, at en miljøgodkendelse ikke er nødvendig for en bestemt virksomhed, såfremt denne virksomhedstype er blandt de *-mærkede i bilag nr. 1 til bekendtgørelsen og såfremt virksomheden anlægges i overensstemmelse med kommuneplanens overordnede og eventuelle detailregulerende bestemmelser for det pågældende delområde. Miljøgodkendelsesbekendtgørelsens § 14.

Uddybende bemærkninger

Opmærksomheden henledes på, at der i 2013 er udarbejdet bekendtgørelse om Vurdering af Virkninger på Miljøet (VVM) for visse typer af virksomheder og anlæg. I bilag 1 og 2 til denne bekendtgørelse er listet en række anlæg, der er omfattet af bekendtgørelsen. Såfremt der opnås en VVM-godkendelse skal der ikke søges om godkendelse efter Kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 5 af 27. marts 2013 om vurdering af visse anlægs virkninger på miljøet og betaling for miljøtilsyn.

Ansvarlig myndighed: Miljø- og Beredskabsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

AFFALDSDEPOTER OG FORURENEDE GRUNDE

Kommunerne er den primære myndighed med ansvaret for håndtering og bortskaffelse af affald, mens Selvstyret som central myndighed skal sikre det nødvendige lovgrundlag og følge op på/deltage i videreudvikling af affaldsområdet.

Affaldshandlingsplanen og kommunale affaldsplaner.

Naalakkersuisut skal i henhold til miljøloven udarbejde en affaldshandlingsplan hvert 4. år, der vedrører de næste 12 års affaldshåndtering. Naalakkersuisut vedtog i 2010 affaldshandlingsplanen som grundlag for de kommende års indsats på affaldsområdet. Formålet med affaldshandlingsplanen er at udstikke retningslinjerne for Naalakkersuisuts affaldspolitik. Affaldshandlingsplanen er således grundstenen i myndighedernes arbejde på affaldsområdet og udstikker rammerne for kommunernes lokale affaldshåndtering. Kommunerne skal med udgangspunkt i den overordnede affaldshandlingsplan udarbejde kommunale affaldsplaner. Selvstyret udsender i foråret 2015 en vejledning til udarbejdelse af kommunale affaldsplaner, og kommunerne skal senest i 2015 udarbejde egne affaldsplaner. Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet (Miljøbeskyttelsesloven) § 44.

Selvstyrets målsætninger

De overordnede målsætninger for affaldsområdet er i affaldshandlingsplanen beskrevet således: "I den fremtidige udvikling af affaldsområdet skal der lægges vægt på:

- At forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, is og jord;
- At håndtere affald miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt;
- At sikre at udviklingen sker på et bæredygtigt grundlag;
- At begrænse anvendelse og spild af ressourcerne; samt
- At fremme genanvendelse."

Som et led i at forbedre den langsigtede planlægning er en affaldsanlægssektorplan under udarbejdelse. Affaldsanlægssektorplanen fokuserer særskilt på anlægsbehovet inden for fire udvalgte indsatsområder. Affaldsanlægssektorplanen vil i sammenhæng med affaldshandlingsplanen komme til at danne grundlag for fremtidige prioriteringer inden for affaldsområdet.

Krav til den kommunale planlægning

- Kommuneplanerne skal tage hensyn til arealer forbeholdt miljøbelastende virksomheder, samt forurenende og potentielt forurenede arealer. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 17, stk. 2, nr. 2.

Kravet om affaldsplanlægning er reguleret i Miljøbeskyttelsesloven, kapitel 9 § 45 og kapitel 7 § 36 stk. 5.

Uddybende bemærkninger

Affaldshandlingsplanen kan findes på Naalakkersuitsuts hjemmeside: nanoq.gl.

Affaldsdepoter og forurenede grunde

Kommunerne bør i deres fysiske arealplanlægning være opmærksomme på nuværende såvel som tidligere affaldsdepoter og forurenede grunde. Der er i relation hertil udarbejdet to projekter desangående:

- Registrering af affaldsdepoter og forurenede grunde i Grønland; Asiaq 2003
- Aktivitets- og affaldskortlægning i det åbne land – fase 1 og 2; Niras 2003 - 2009

Registreringen som er foretaget i førstnævnte rapport, er først og fremmest sket med det formål at kunne hindre en uhensigtsmæssig anvendelse af forurenede arealer; for eksempel til boligbyggeri, institutioner, legepladser og lignende. Registreringen er kun foretaget i de grønlandske byer.

Det sidstnævnte projekt er opdelt i to faser. I fase 1 er der foretaget en registrering af aktiviteter i det åbne land, som vil kunne have medført affaldsdeponering og/eller forurening af anden art. I fase 2 er der foretaget en miljøklassificere de enkelte lokaliteter på baggrund af den indsamlede viden.

Rapporterne kan fås ved at henvende sig ved KANUKOKA eller departementet.

Selvstyrets målsætninger

Naalakkersuisut har ikke formuleret specifikke målsætninger for de forurenende grunde udover de overordnede målsætninger, der fremgår af Miljøbeskyttelseslovens formålsparagraf – jævnfør § 2.

Krav til den kommunale planlægning

- Kommuneplanerne skal tage hensyn til forurenende og potentielt forurenede arealer. Planloven, § 17, stk. 2, nr. 2.

Uddybende bemærkninger

De registrerede affaldsdepoter og forurenede grunde vil kunne findes på NunaGIS. Det er departementets ansvar at holde NunaGIS løbende opdateret.

Ansvarlig myndighed: Miljø- og Beredskabsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

BESKYTTELSESLINJER I DET ÅBNE LAND SAMT KYSTEN

Af landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven) § 25 fremgår det, at der ikke "må ske ændringer af terrænet" i en afstand af 100 meter fra de i loven nævnte naturtyper. Det betyder for eksempel, at der ikke må bygges, opsættes hegn, beplantes, drænes eller lignende indenfor 100 meter fra en elv eller fra kysten, og at der ikke må ske opdyrkning eller beplantning af bredderne. Landbrugsaktiviteter, eksempelvis i fåreholderområderne i Sydgrønland, er undtaget fra reglen. Midlertidige udgravninger, for eksempel arkæologiske undersøgelser vil typisk ikke være omfattet af forbuddet.

Baggrunden for 100-meter beskyttelseslinjen er, at beskytte bredder af elve, saltsøer, varme kilder og kyster mod bebyggelse, overudnyttelse og ødelæggelse. Der, hvor land og vand mødes, langs elve og kyst, er der nemlig en særlig stor biologisk mangfoldighed. Her lever et særligt stort antal arter af dyr og planter. Også mennesker tiltrækkes af elve og fjorde, og her går vi på jagt og fiskeri, henter vand og bygger fritidshuse. Derfor er der et særligt behov for at beskytte bredderne af elve og kyststrækningen.

"Fredningen" af bredderne betyder ikke, at man ikke må færdes der. Tværtimod er beskyttelseslinjerne med til at sikre, at alle borgere frit kan færdes langs elve, fjorde og kyster, uden at blive standset af f.eks. hegn eller hytter.

Beskyttelseslinjerne kan inddeles i to overordnede typer:

- Beskyttelseslinjer for naturtyper som saltsøer og saltholdige søer, elve og varme kilder; og
- Beskyttelseslinjer for kystlinjen.

Naalakkersuisut kan desuden fastsætte regler om, at andre naturtyper uden for by- og bygdezoner end ovennævnte, skal have beskyttelseslinjer. Naturbeskyttelseslovens § 32.

Krav til kommuneplanlægningen

- Kommuneplanerne skal fastlægge retningslinjer for varetagelse af frednings- og bevaringsværdige forhold, herunder særligt bevaringsværdige naturværdier eller områder. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 19, stk. 2 og § 20, stk. 1, nr. 5.

Beskyttelseslinjer for saltsøer, saltholdige søer, elve og varme kilder

Uden for by- og bygdezoner må der indenfor en afstand af 100 meter fra nedennævnte naturtyper, ikke placeres bebyggelse, foretages beplantning, ske opdyrkning og dræning eller foretages andre former for ændringer i terrænet:

1. Saltsøer og saltholdige søer;
2. Elve; og
3. Varme kilder.

Med elve, forstås alene elve, som er levested for ørreder. 100 meter beskyttelsesreglen gælder således ikke for alle elve, men kun for de elve, som er levested for ørreder. Naturbeskyttelsesloven § 25, stk. 1, 2 og 3.

Beskyttelseslinjen for kystlinjen

Kystlinjen er den linje, hvor land og hav (fjord) mødes ved højvande. Udenfor by og bygdezoner må der indenfor en afstand af 100 meter fra kystlinjen ikke placeres bebyggelse, foretages beplantning, ske opdyrkning, laves dræning eller foretages andre former for ændringer i terrænet. Naturbeskyttelseslovens § 26.

Uddybende bemærkninger

I forbindelse med indførelse af beskyttelseslinjerne har der været udtrykt bekymring for konsekvenserne for eksisterende fritidshytter og for byudviklingen. Derfor er det vigtigt at understrege, at reglen om beskyttelseslinjer kun gælder for fremtidige aktiviteter (aktiviteter siden lovens ikrafttrædelse den 1. januar 2004), så reglen

berører ikke eksisterende fritidshytter, der er opført før januar 2004. Reglen gælder desuden kun uden for by- og bygdezonerne.

Opførelse af fritids-, turist-, fangst- og overlevelseshytter

Som ovennævnt er det forbudt at opføre en fritidshytte tættere end 100 meter fra kystlinjen. Undtaget fra forbuddet er enkeltliggende fangst- og overlevelseshytter. Det er således lovligt at placere enkeltliggende fangst- og overlevelseshytter (nødhytter) tættere end 100 meter fra kystlinjen. Ved fangst- og overlevelseshytter forstås alene hytter, der er etableret af en kommune eller organisation medvidere og, som primært anvendes til fangst eller, som står til rådighed i forbindelse med nødsituationer. Det er derfor vigtigt at pointere, at hytter, der er etableret af enkeltindivider – også selv om de kun eller i overvejende grad anvendes som fangsthytte eller overlevelseshytte – ikke er omfattet af undtagelsesreglen, og derfor ikke må placeres tættere end 100 meter fra kystlinjen. Naturbeskyttelseslovens § 29, samt bemærkningerne til loven.

Fritids- og turisthytter kan placeres nærmere eller i en større afstand end 100 meter fra elve, varme kilder, saltsøer og saltholdige søer og fra kystlinjen, såfremt dette bestemmes i en frilandsplan eller i en kommunal vedtægt (sidstnævnte gælder dog kun i forbindelse med placering i større afstand end 100 meter fra ovennævnte naturtyper og kystlinjen). Naturbeskyttelsesloven § 30, stk. 1 og stk. 2.

Naalakkersuisut kan i særlige tilfælde dispensere fra 100 meterlinjen. Naturbeskyttelsesloven § 31. Af naturbeskyttelseslovens § 30 fremgår, at det i en områdeplan (tidligere benævnt frilandsplan) kan bestemmes, at 100 meter reglen ikke skal gælde, ligesom det i en områdeplan kan bestemmes, at der skal være en større beskyttelseslinje end de 100 meter til kysten, elve med videre. Denne regel er netop baseret på, at det lokalt kan være relevant med afvigelser fra 100 meter beskyttelsesreglen, såfremt der er lokale forhold, der på et kvalificeret grundlag tilsiger dette.

Et kommuneplantillæg for et område i det åbne land vil blandt andet indeholde retningslinjer for, hvor der må opføres fritidshytter og omvendt, hvor der ikke må opføres hytter. Disse retningslinjer bør udarbejdes på baggrund af en kvalificeret vurdering, som blandt andet bygger på en analyse af, hvor i kommunen de mest bevaringsværdige og følsomme naturområder findes. Naturbeskyttelseslovens § 30.

Dispensationsansøgninger skal indsendes til Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

Undtagelser

Aktiviteter i forbindelse med indvinding af drikkevand er undtaget reglen om 100 meter beskyttelseslinjer. Dette betyder blandt andet, at det ikke er forbudt at placere eksempelvis anlæg, der anvendes til offentlig vandforsyning indenfor 100 meter fra elve eller varme kilder. Naturbeskyttelseslovens § 25, stk. 3.

Landbrugsaktiviteter er undtaget fra reglerne vedrørende beskyttelseslinjer. Dog kan Naalakkersuisut fastsætte bestemmelser om, at reglerne vedrørende beskyttelseslinjer ligeledes skal gælde for landbrugsaktiviteter. Naturbeskyttelseslovens § 27, stk. 1 og 2.

Aktiviteter, der hjemles i råstofloven, er undtaget reglerne vedrørende beskyttelseslinjer Naturbeskyttelseslovens § 28.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

BESKYTTEDE NATURTYPER I DET ÅBNE LAND

En kommune skal i planlægningen af det åbne land være opmærksom på reglerne vedrørende beskyttede naturtyper, blandt andet i forbindelse med behandlingen af arealansøgninger til opførelse af hytter. To naturtyper, som har en særlig beskyttelse, er saltsøer og saltholdige søer samt varme kilder. Begrundelsen herfor er, at disse naturtyper er unikke og indeholder en speciel beskyttelsesværdig flora og fauna. Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven) § 21, samt side 22-23 i bemærkningerne til loven.

Krav til kommuneplanlægningen

- Kommuneplanerne skal fastlægge retningslinjer for varetagelse af frednings- og bevaringsværdige forhold, herunder særligt bevaringsværdige naturværdier eller områder. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 19, stk. 2 og § 20, stk. 1, nr. 5.

Uddybende bemærkninger

Beskyttelsen indebærer, at der efter lovens ikrafttrædelse ikke må foretages ændring af tilstanden af saltsøer og varme kilder. Dette betyder at den hidtidige (før Naturbeskyttelseslovens ikrafttrædelse) anvendelse af saltsøer og varme kilder kan fortsætte efter lovens ikrafttrædelse (1. januar 2004) Eksempelvis vil en opdæmning af en varm kilde, der er foretaget før 1. januar 2004 lovligt kunne fortsætte som hidtil, mens planer om eventuelle fremtidige opdæmninger er omfattet af bestemmelserne i § 21.

En udtømmende opregning af, hvad der er omfattet af forbuddet er ikke muligt. Generelt kan man sige, at det skal være foranstaltninger, der ændrer tilstanden i saltsøen eller den varme kilde. I princippet er alle ændringer omfattet, men ændringer, der er af midlertidige karakter, og som ikke påvirker naturtypen, vil typisk falde uden for forbuddet.

Eksempler på foranstaltninger, der typisk vil være forbudt er:

- Opdæmning af en saltsø eller en varm kilde;
- Tilplantning i saltsøen eller den varme kilde;
- Tilførsel af ferskvand til en saltsø;
- Tømning af en saltsø eller en varm kilde; og
- Tilførsel af spildevand til en saltsø eller en varm kilde.

Indvinding af drikkevand er ikke omfattet af forbuddet, hvilket i praksis betyder, at der fremover kan iværksættes indvinding af drikkevand fra en varm kilde, uanset forbuddet. Naturbeskyttelseslovens § 21, stk. 1 og stk. 2.
Naalakkersuisut kan i særlige tilfælde dispensere fra forbuddet i § 21. Naturbeskyttelseslovens § 23. Dispensationsansøgninger skal indsendes til Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

FREDNING AF LANDAREALER SAMT FERSKE OG SALTE VANDE

Efter reglerne i Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven) kan et landareal, en fjord, en elv eller en sø ikke længere fredes ved en kommunal vedtægt. Fredning af landarealer samt ferske og salte vande kan efter loven kun ske ved en af Naalakkersuisut vedtagen bekendtgørelse efter reglerne i kap. 5 i Naturbeskyttelsesloven. Naturbeskyttelseslovens §§ 11-18.

I tilknytning til en fredning af et landareal vil der i visse tilfælde efterfølgende blive udarbejdet en forvaltningsplan for det fredede område, som blandt andet fastsætter, hvilke reguleringer og forvaltningstiltag, der skal iværksættes på arealet. En sådan plan vil ligeledes blive udarbejdet i et samarbejde mellem kommunen og Grønlands Selvstyre.

En kommune, der ønsker at frede et landområde, har stor mulighed for at påvirke situationen, hen imod, at området rent faktisk bliver fredet. En kommune kan således overfor Naalakkersuisut foreslå, at et område bliver fredet. Naturbeskyttelseslovens § 12.

Såfremt en kommune ønsker at rejse en fredningssag overfor Naalakkersuisut, indsendes et forslag til fredning til Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet. Forslaget skal som minimum angive det ønskede fredningsområde, de tildelte brugsrettigheder (herunder hvem der har en arealtildeling i området), der vil blive påvirket af forslaget, samt en beskrivelse af forslagets formål og begrundelse for, hvorfor området ønskes fredet. Naturbeskyttelseslovens § 12, stk. 3.

Efter naturbeskyttelsesloven kan foreninger, organisationer og lignende, der er anerkendt hertil af Naalakkersuisut fremsætte et fredningsforslag. Såfremt Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet modtager et sådant fredningsforslag, vil dette forslag blive tilsendt den involverede kommune, så kommunen kan komme med bemærkninger til forslaget. Kommunen vil endvidere blive inddraget i udarbejdelsen af fredningsforslaget, såfremt en fredning af et område er støtteværdigt.

Selvstyrets målsætninger:

- At den sammenfattende kommuneplan bliver et væsentligt grundlag i de kommende års naturforvaltning.
- At beskyttelsen sker på et økologisk bæredygtigt grundlag, i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet og i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.
- At beskytte den biologiske mangfoldighed, herunder gener, arter, levesteder og økosystemer.
- At bevare og pleje landskabelige værdier.
- At sikre befolkningens mulighed for at færdes og opholde sig i en righoldig natur.
- At sikre, at internationale overenskomster på naturområdet i fornødent omfang implementeres i grønlandsk lovgivning.
- At sikre, at udnyttelsen af de genetiske ressourcer fra vilde dyr, planter samt mikroorganismer, såvel på landjorden som i havet, og som tilhører det grønlandske samfund, kommer samfundet til gode.

- At sikre beskyttelse af naturen og menneskets sundhed i forbindelse med udnyttelse, brug og forvaltning af genetisk modificerede organismer.

Krav til kommuneplanlægningen

- Kommuneplanerne skal fastlægge retningslinjer for varetagelse af frednings- og bevaringsværdige forhold, herunder særligt bevaringsværdige naturværdier eller områder. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 19, stk. 2 og § 20, stk. 1, nr. 5.

Oversigt over fredede områder

I Grønland findes en række beskyttede områder, der inkluderer Nationalpark, UNESCO Biosfæreområde, UNESCO Verdensarvsområde, Naturreservat, Ramsarområder og en række fredede områder.

For at sikre en beskyttelse af relevante naturinteresser i Grønland har Grønlands Selvstyre iværksat et projekt, der skal identificere nationale beskyttelseshensyn og lave en samlet strategi for beskyttede områder netværk i Grønland. Projektet vil således identificere en række områder, der anses for beskyttelsesværdige ud fra henholdsvis nationale og internationale kriterier. På baggrund heraf vil der blive udarbejdet egentlige fredningsbekendtgørelser i tæt samarbejde med relevante kommuner, institutioner og organisationer. Projektet vil således være med til at fastsætte nogle nationale rammer for kommuneplanlægningen. Herunder findes en oversigt over fredede områder fordelt på de enkelte kommuner efterfulgt af en kort beskrivelse af områder, der er fredet efter internationale aftaler og konventioner.

Nationale fredninger

Fredede områder i Kommune Kujalleq

- Qinnguadalen, Qinngeq Kujalleq, Tasersuaq, Kuussuaq, samt landområdet fra Kuussuaq til og med skovområdet Qasigeerneq. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 19. april 2005.
- En del af øen Uunartoq. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 19. april 2005.
- Tasermiutsiaq (Klosterdalen). Landsrådsvedtægt af 30. juni 1970 om skov og vegetation i Klosterdalen, Nanortalik.

Fredede områder i Kommuneqarfik Sermersooq

- Øen Akilia. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 19 af 1. november 1998.
- Ivittuut og Kangilinnguit. Selvstyrets bekendtgørelse nr. 4 af 12. april 2010.
- Austmannadalen. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 23 af 14. juli 2008.

Fredede områder i Qeqqata Kommunia

- Arnangarnup Qoorua/Paradisdalen. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 20. oktober 1989.

Fredede områder i Qaasuitsup Kommunia

- Naturreservatet i Melville Bugt. Bekendtgørelse nr. 21 af 17. maj 1989.
- Arealet omkring Arktisk Station i Godhavn. Kundgørelse fra 1986.
- Ilulissat Isfjord. Bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007. (Tillige International fredning: UNESCO Verdensarvsområde)
- Kitsissunnguit (Grønne Ejland). Bekendtgørelse nr. 11 af 17. april 2008. (Tillige International fredning: Ramsarområde)

Fredede områder udenfor kommunal inddeling

- Nationalparken i Nord- og Østgrønland. (Tillige international fredning: UNESCO Biosfæreområde, samt 2 delområder der er Ramsarområder)
- Bekendtgørelse nr. 7 af 17. juni 1992 med ændring ved bekendtgørelse nr. 16 af 5. oktober 1999.

Uddybende bemærkninger

Ovennævnte fredningsbekendtgørelser indeholder en række bestemmelser med relevans for den enkelte borger men også for kommunerne. For eksempel indeholder disse nationale fredninger typisk en regulering af, hvilke anlægsaktiviteter og færdselsaktiviteter, der er tilladt inden for det fredede område.

Ordet "national fredning" betyder, at områderne er fredet via grønlandsk lovgivning og, at det således er Selvstyret, der selv fastsætter beskyttelsesniveau og reguleringer ud fra egne målsætninger og prioriteringer. Selvstyret har det overordnede ansvar for alle fredede områder, herunder mulighed for at give dispensationer fra bekendtgørelsernes regler. En eventuel dispensation fra reglerne i bekendtgørelsen gives dog først efter høring af de berørte kommuner.

Af fredningerne fremgår hvem, der er ansvarlig for at føre tilsyn med området. Af flere af bekendtgørelserne fremgår det, at det er kommunen, der har ansvaret for at føre tilsyn med det fredede område.

Der skal udarbejdes forvaltningsplaner for relevante fredede områder i de kommende år. Udarbejdelsen står Naturafdelingen for, men det sker i samarbejde med de berørte kommuner. Qeqqata Kommunia og Naturafdelingen udarbejdede i 2010 en forvaltningsplan for Kangerlussuaqområdet, selvom dette ikke er fredet. Dette skyldes, at der her er en række konflikterende interesser og, at der derfor er brug for en forvaltningsplan, der kan sikre en hensigtsmæssig og koordineret udnyttelse af områdets naturværdier til gavn for områdets interessenter (erhvervsfangst, fritidsjagt, trofæjagt, turisme, lokale rekreative aktiviteter med mere).

Internationale fredninger

I forhold til det internationale samfund er der øget fokus på vigtigheden i at etablere beskyttede områder til bevarelse af biodiversiteten. Flere internationale konventioner, organisationer, deklarationer eller aftaler fastsætter standarder og retningslinjer for områdebeskyttelse, herunder blandt andet etablering af netværk af beskyttede områder. Her tænkes specielt på Biodiversitetskonventionen (CBD), Ramsarkonventionen, IUCN, Arktisk Råd og UNESCO.

For flere af disse internationale aftaler gælder det, at formålet ikke alene er at beskytte biodiversiteten men også, at sikre at udnyttelse af naturens ressourcer sker bæredygtigt og inkluderer hensynet til lokal udvikling. Dette stemmer i høj grad overens med Grønlands egne målsætninger.

Internationale fredninger i Grønland er ramsarområder, nationalparken, samt Ilulissat isfjord, som alle nævnes nærmere i de efterfølgende afsnit.

Retssikkerhedsgaranti for kommunerne

Som anført er det af afgørende betydning, at den eller de involverede kommuner er indforstået med fredningen og de fredningsbestemmelser, som fredningen kommer til at bestå af. Naturbeskyttelsesloven indeholder dog en retssikkerhedsgaranti for den enkelte kommune, idet det fastslås, at en kommune kan påklage Naalakkersuisuts afgørelse om en fredning og de konkrete bestemmelser i en fredning til Naturklageudvalget. Kommunen har ligeledes mulighed for at klage over Naalakkersuisuts afgørelse, såfremt Naalakkersuisut ikke ønsker at fremme en fredningssag, for eksempel hvor kommunen har foreslået en fredning af et landareal eller en elv m.v. Naturbeskyttelsesloven, § 18, stk. 2 og § 55.

Det er departementets ansvar at lægge de nationale og internationale fredede områder ind i NunaGIS, samt opdatere dem løbende.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

FUGLEKOLONIER OG FUGLEBESKYTTELSESOMRÅDER

Gennem Biodiversitetskonventionen, som Danmark tiltrådte i 1993 på vegne af Grønland, er Grønland forpligtet til at bevare landets mangfoldighed for flora og fauna, blandt andet ved at sikre bevarelse af levesteder, arter og genetiske ressourcer. I 2007 udkom Grønlands Rødliste over truede arter, som blandt andet indeholder en række nationale ansvarsarter, som Grønland har et særligt ansvar overfor, idet Grønland er disse arters primære eller eneste levested i Verden.

Blandt disse rødlistearter er der en række fuglearter, der kræver et særligt hensyn i planlægningen og forvaltningen, hvis vi vil undgå, at de forsvinder. For at sikre, at beskyttelsesinteresserne varetages i planlægningen, er der i fuglebekendtgørelsen derfor særlige bestemmelser for beskyttelseszoner omkring fuglekolonier for bestemte arter, samt udpeget særlige fuglebeskyttelsesområder, gennem fuglebekendtgørelsen, hvor der ikke må etableres anlæg eller foregå aktiviteter af forstyrrende karakter i den sårbare periode.

Fuglebeskyttelsesområder

Fuglebekendtgørelsen har udpeget særlige fuglebeskyttelsesområder, hvor der i en afstand af 500 meter ikke må foregå ilandstigning og færdsel i yngleperioden, som ligger fra 1. maj - 31. august. Der kan dog sejles i afmærkede ruter. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 2. marts 2009 om beskyttelse og fangst af fugle (Fuglebekendtgørelsen) § 9.

Nuværende fuglebeskyttelsesområder:

Kommune Kujalleq

- Ydre Kitsissut.

Qaasuitsup Kommunia

- Lion Øer syd for Qeqertat;
- Kuup Apparsui / Kap Schackleton;
- Toqqussaaq;
- Kingittuarsuk, vestnordvest for Angissoq;
- Upernaviup Apparsui / Sandersons Hope;
- Kippaku Apparsuit;
- Salleq;
- Assissut / Brændevinsskær ved Kronprinsens Ejland;
- Nunatsiaq / Rotten ved Hunde Ejland;
- Saattuarssuit ved Grønne Ejland
- Fjordarmen Tasiussarssuaq bag ved Naternaq ved Nordenskjölds Bræ; og
- Appat Innaat / Fuglefjeldet Appat ved Ritenbenk.

Det arbejdes i øjeblikket på en ny fuglebeskyttelsesbekendtgørelse, hvor listen over fuglebeskyttelsesområder vil blive udvidet med 23 nye områder og samtidig vil 4 af de nuværende områder blive sløjfet, da de ikke længere har relevans:

- Toqqussaaq
- Kingittuarsuk, vestnordvest for Angissoq
- Upernaviup Apparsui/ Sandersons Hope
- Salleq

Beskyttelseszoner omkring fuglekolonier

Fuglebekendtgørelsen har særlige bestemmelser for beskyttelseszoner omkring fuglekolonier for bestemte arter. Ved en fuglekoloni forstås her ethvert sted, hvor mindst 10 par havfugle yngler. Inden for disse zoner må der ikke foregå forstyrrende aktiviteter. Der kan dog samles æg i bestemte perioder i henhold til fuglebekendtgørelsens § 7 og sejles i afmærkede ruter indenfor beskyttelseszonerne. Beflyvning med fastvingefly eller helikopter

er ikke tilladt i en vertikal og horisontal afstand af 3000 meter, og det er derudover ikke tilladt at flyve med drone i vertikal og horisontal afstand af 100 meter fra en fuglekoloni.

Fuglebekendtgørelsen § 8.

1000 meter beskyttelseszonen

Det er ikke tilladt at skyde eller på anden vis frembringe forstyrrelser indenfor en afstand af 1000 meter omkring enhver koloni, som bebos af:

- Polarlomvie;
- Atlantisk lomvie;
- Alk;
- Søkonge;
- Ride;
- Mallemuk; eller
- Skarv.

Fuglebekendtgørelsens § 8

200 meter beskyttelseszonen

Det er ikke tilladt at skyde eller på anden vis frembringe forstyrrelser indenfor en afstand af 200 meter omkring en fuglekoloni, hvis kolonien er en ø eller en halvø, der er beboet af:

- Edderfugl;
- Tejst;
- Lunde;
- Havterne; eller
- Andre mågefugle end ride.

Fuglebekendtgørelsens § 8.

Uddybende bemærkninger

Kommunerne kan udarbejde lokale regler (kommunale vedtægter) til beskyttelse af fuglekolonier og fugleområder. Sådanne lokale regler skal godkendes af Naalakkersuisut for at have gyldighed. Opmærksomheden henledes på, at der i de forskellige bekendtgørelser, der regulerer beskyttelsen af dyr og fugle typisk findes en bestemmelse om, at eventuelle lokale regler skal være strengere end dem, der står i bekendtgørelsen. I Fuglebekendtgørelsen fremgår det således af § 22, at en kommunalbestyrelse ved en kommunal vedtægt kan fastsætte strengere regler vedrørende beskyttelse af fugle end, hvad der fremgår af fuglebekendtgørelsen.

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug kan dispensere fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse til videnskabelige og undervisningsmæssige formål samt til sikring af flytrafikkens sikkerhed.

Det er departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrugs ansvar at lægge fuglebeskyttelsesområderne ind i NunaGIS og opdatere dem løbende.

Ansvarlig myndighed: Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug.

RAMSAROMRÅDER

Ramsarområder er vådområder af international betydning udpeget i henhold til Ramsar-konventionen, hvis fulde titel er: "Konvention af 2. februar 1971 om vådområder af international betydning navnlig som levesteder for vandfugle". Ramsarkonventionen er en international aftale, der har navn efter byen Ramsar i Iran hvor den blev vedtaget i 1971. Ved ratifikation (underskrift) anerkender det pågældende land sit internationale ansvar for vådområderne og disses dyreliv. Konventionen skal sikre udpegning og beskyttelse af vådområder samt, at der kun foregår "fornuftig brug" ("wise use") eller "bæredygtig udnyttelse".

I Grønland findes der 12 ramsarområder fordelt rundt i landet. I disse områder er der - alt efter hvilket område der er tale om - forskellige begrænsninger for hvilke aktiviteter, der kan tillades. Der udarbejdes en Ramsar-bekendtgørelse, der implementerer Grønlands internationale forpligtelser ift. beskyttelse af disse områder. Bemærk også, at et af Ramsarområderne - Eqalummiut Nunaat og Nassuttuup Nunaa – ligger i både Qaasuitsup Kommunia og Qeqqata Kommunia.Det forventes, at der i løbet af 2015 bliver udarbejdet/vedtaget en bekendtgørelse for de grønlandske Ramsarområder.

Bestemmelserne vedrørende udpegningen af Ramsarområder kan ses på Ramsarsekretariatets hjemmeside: www.ramsar.org.

Selvstyrets målsætninger:

- Etablere netværk af habitater, der kan bidrage til opfyldelse af konventionen.
- Implementere konventionens bestemmelser i grønlandsk lovgivning.
- Udarbejde forvaltningsplaner for relevante Ramsarområder med involvering af berørte kommuner.

Ramsarområder i Kommune Kujalleq

- Kitsissut Avalliit (Ydre Kitsissut). Qaqortoq; 4,470 ha; 60°45'N 048°25'W. Ramsar site no. 388.

Ramsarområder i Kommuneqarfik Sermersooq

- Ikkattoq og nærliggende øgruppe. Nuuk; 44,880 ha; 62°40'N 050°08'W. Ramsar site no. 387.
- Heden (Jameson Land). Ittoqqortoormiit; 252,390 ha; 70°58'N 024°04'W. Ramsar site no. 389.
- Ørsted Dal, Pingel Dal og Enhjørningen Dal. Ittoqqortoormiit; 218.000 ha; 71°40'N 023°24'W. Ramsar site no. 2021.

Ramsarområder i Qeqqata Kommunia

- Eqalummiut Nunaat og Nassuttuup Nunaa. Kangaatsiaq, Sisimiut; 579,530 ha; 67°28'N 050°49'W. Ramsar site no. 386.

Ramsarområder i Qaasuitsup Kommunia

- Aqajarua (Mudderbugten) og Sullorsuaq (Kvandalen). Qeqertarsuaq; 22,350 ha; 69°39'N 051°58'W. Ramsar site no. 381.
- Qinnguata Marraa og Kuussuaq. Qeqertarsuaq; 6,480 ha; 69°56'N 054°14'W. Ramsar site no. 382.
- Kuannersuit Kuussuat. Qeqertarsuaq; 5,190 ha; 69°38'N 053°17'W. Ramsar site no. 383.
- Kitsissunnguit (Grønne Ejland). Qasigiannguit, Aasiaat; 6,910 ha; 68°50'N 051°56'W. Ramsar site no. 384
- Naternaq (Lersletten). Qasigiannguit, Kangaatsiaq; 184,010 ha; 68°24'N 051°46'W. Ramsar site no. 385.
- Eqalummiut Nunaat og Nassuttuup Nunaa. Kangaatsiaq, Sisimiut; 579,530 ha; 67°28'N 050°49'W. Ramsar site no. 386.

Ramsarområder udenfor kommunal inddeling

- Hochstetter Forland. 184,820 ha; 75°28'N 019°52'W. National Park. Ramsar site no. 390.
- Kilen. 51,280 ha; 81°10'N 013°24'W. National Park. Ramsar site no. 391.

Det er Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdets ansvar at lægge Ramsarområderne ind i NunaGIS, samt sørge for at de opdateres løbende.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

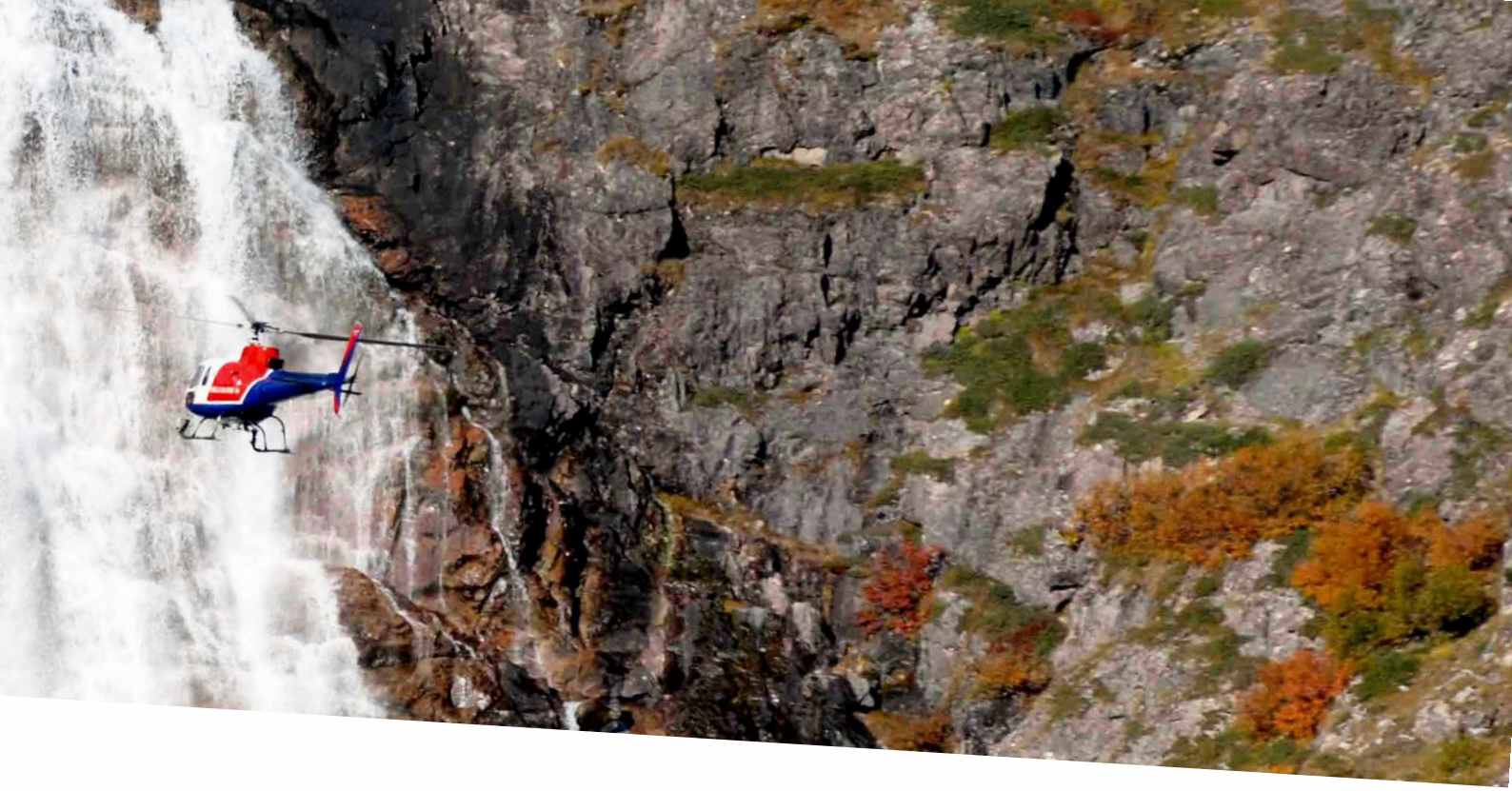

NATIONALPARKEN / BIOSFÆREOMRÅDET I NORD- OG ØSTGRØNLAND

Nationalparken / Biosfæreområdet i Nord- og Østgrønland ligger udenfor den kommunale inddeling. Området er Nationalpark efter Grønlands egen definition og opfylder ikke IUCNs internationale kriterier for Nationalparker på grund af blandt andet råstofaktiviteter i området. Området er tillige udpeget som UNESCO Biosfæreområde, hvilket betyder, at den her står anført under internationale fredninger.

Behovet for en forvaltningsplan for Nationalparken/Biosfæreområdet er større end nogensinde. Trusselsniveauet mod områdets værdier har tidligere været anset for lavt, men ønsket om udvidelse af råstofudvindingsaktiviteter, målsætning om øget turismeudvikling og forventede klimaforandringer, der kan medføre lettere adgang til området med videre, betyder at behovet for en gradueret beskyttelse af området er større end nogensinde.

I 2001 iværksattes derfor arbejdet med udviklingen af en strategiplan for området, der skulle afklare en række forvaltningsmæssige problemstillinger. Formålet med strategiplanen er at sikre en gradueret beskyttelse af Nationalparken, som dels bevarer en uberørt økologisk helhed for fremtidige generationer, dels lever op til internationale forpligtelser. Strategien skal samtidig sikre, at området indgår i en regional udvikling i Grønland med særlig vægt på international forskning og uddannelse, naturforvaltning, turisme, demografisk udvikling og økonomi, logistik, stationsaktiviteter samt oprydning i tidligere tiders efterladenskaber.

Denne plan vil have direkte og indirekte virkning for Ittoqqortoormiit i Kommuneqarfik Sermersooq samt i en vis udstrækning også for Qaanaaq, Qaasuitsup Kommunia, idet planen fastsætter de fremtidige rammer for aktiviteter i området, herunder rammerne for turistudvikling, samt den lokale brug af Nationalparken.

Bestemmelserne for området er beskrevet i Selvstyrets Bekendtgørelse nr. 7 af 17. juni 1992 med ændring ved bekendtgørelse nr. 16 af 5. oktober 1999 om Nationalparken. I forbindelse med færdiggørelsen af strategiplanen må det forventes at denne bekendtgørelse revideres.

Kriterier for udpegningen af Biosfære områder er beskrevet i Seville Strategien.

Det er departementets ansvar at lægge Nationalparkens grænser ind i NunaGIS og opdatere dem løbende.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet.

VERDENSARV

Der pågår i øjeblikket arbejde med at opfylde de forpligtelser, som Grønlands Selvstyre har påtaget sig i forhold til UNESCO Konventionen om Verdensarv, der er ratificeret af Danmark uden forbehold for Grønland. Ifølge normal praksis er det derfor op til Grønlands Selvstyre at implementere konventionens bestemmelser i Grønland.

Selvstyrets målsætninger:

- At sikre at Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord (BKG om fredning af Ilulissat Isfjord) bliver overholdt.

Krav til den kommunale planlægning

- Verdensarvsområde skal udlægges i kommuneplanen.

Ilulissat Isfjord

Ilulissat Isfjord blev optaget på Verdensarvslisten i juli 2004. Det fredede område opfylder kriterier for UNESCO Verdensarvsområder og fredningsbekendtgørelsen sætter visse begrænsninger for kommunens aktiviteter, herunder muligheden for byudvikling ud mod det fredede område. Der er oprettet en bynær bufferzone, som har til hensigt at beskytte værdierne ved grænsen af fredningsområdet. BKG om fredning af Ilulissat Isfjord.

Forvaltningsplan for Ilulissat Isfjord for 2009-2014 blev udarbejdet i 2009 af Natur- og Miljøafdelingen samt Qaasuitsup Kommunia. Denne indeholder en plan for implementeringen af forskellige tiltag som skal beskytte værdierne i Verdensarvsområdet, nemlig den enestående landskabelige skønhed og de glaciologiske forhold. Forvaltningsplanen skal blandt andet sikre at turisme, fangst og fiskeri udvikler sig på et bæredygtigt grundlag samt give alle brugere mulighed for sikre, berigende og informative oplevelser. En opdateret forvaltningsplan forventes klar i løbet af 2015. Kriterier for udpegningen af Verdensarvsområder kan findes på UNESCOs hjemmeside.

Bufferzone

Ilulissat Isfjord er optaget på UNESCO's Verdensarvsliste på baggrund af to såkaldte 'særlige universelle værdier'; de glaciologiske forhold og det enestående naturskønhed. Det betyder, at disse to værdier skal beskyttes i det fredede område, for at det kan opretholde sin verdensarvsstatus.

I forbindelse med udpegningen af området til verdensarvsområde i 2004 stillede UNESCO samtidig krav om, at der i det bynære område ved verdensarvsområdet blev udlagt en såkaldt bufferzone. Man opererer således med en bynær bufferzone, der dækker området mellem Ilulissat bygrænse og det tilstødende verdensarvsområde.

For at bevare verdensarvsområdets værdier er det til stadighed nødvendigt at vurdere, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at udlægge en bufferzone omkring hele verdensarvsområdet, og således ikke alene have en sådan zone i området mellem bygrænsen og det tilstødende verdensarvsområde. Dette er blevet aktualiseret ved forskellige konkrete ansøgninger om byggeri og anlæg tæt ved det fredede område.

Behovet for en bufferzone omkring hele verdensarvsområdet begrundes således:

- Der er et stigende pres på verdensarvsområdet i det åbne land. Isfjordens verdensarvsværdier er under pres fra alle sider, ikke kun ved byen.
- Bufferzonen giver klare retningsliner for, hvordan fremtidige aktiviteter kan ske omkring det fredede område, så administra-

tion og forvaltning kan ensrettes og forenkles.

- Bufferzonen giver mulighed for at regulere presset på nogle af de mest anvendte og værdifulde områder, der af forskellige grunde ikke er inkluderet i den oprindelige fredning (fx hovedslædesporet fra Ilulissat langs isfjorden).
- Bufferzonen sender et klart signalt til både UNESCO, Grønland og lokalsamfundet om hvilke aktiviteter der kan tillades tæt på verdensarvsområdet.

Bufferzonen skal konkret sikre, at evt. byggeri og anlæg udenfor grænsen til det fredede område, ikke har en negativ visuel effekt på selve verdensarvsområdet.

Omfang

Bufferzonen omfatter som nævnt to delområder:

- Bynær bufferzone: Området mellem bygrænsen til Ilulissat by og verdensarvsområdet. Mod øst afgrænses den bynære bufferzone af Qororsuaq/ kløften.
- Landskabelig bufferzone: Områder, der befinder sig indenfor en to kilometers grænse fra fredningsgrænsen, uanset om der er tale om land, is eller hav. Denne grænse vurderes til hvad man med rimelighed kan skønne ligger indenfor synsmæssig nærhed af det fredede område.

Øvrige områder der ønskes optaget på UNESCOs verdensarvsliste:

Optagelse af natur- og/eller kulturemner på UNESCOs Verdensarvsliste sker i to tempi. Først meddeles UNESCO at et land ønsker specifikke emner optaget på UNESCOs tentativ liste. Dernæst udarbejder landet nomineringsmateriale for hvert emne, som derefter vurderes af UNESCO inden endelig UNESCO beslutning om optagelse eller ej. Grønland arbejder med at få to emner optaget:

1. Et område beliggende mellem Sisimiut og Kangerlussuaq, som ønskes optaget som et kulturlandskab, der afspejler den arktiske fangstkulturs årscyklus. Området er optaget på UNESCO's tentativliste. Status: Afventer udarbejdelse af nomineringsmateriale.
2. Et område i Sydgrønland, som ønskes optaget som et kulturlandskab, der afspejler både den norrøne og moderne landbrugskultur i Arktis. Området er optaget på UNESCO's tentativliste. Status: En nedsat styregruppe i 2013 arbejder pt. på at afslutte arbejdet med nomineringsmaterialet.

Indenfor det foreslåede Verdensarvsområde findes to ældre arealfredninger, Qaqortoq Kirkeruin og Sigssardlluttoq-ruinen. Cirkulære af 20. maj 1950 om fredlysning af Qaqortoq kirkeruin og Sigssardlluttoq-ruinen, Kundgørelser om Grønland 1948-50 p. 205. Kriterier for udpegningen af Verdensarvsområder kan findes på UNESCOs hjemmeside. Kommunen er ansvarlig for at udlægge verdensarvsområdet og eventuelle andre klausulerede zoner som kommer med verdensarvsområdet, ind i NunaGIS, samt opdatere disse løbende.

Ansvarlig myndighed: Klima-, Energi-, Natur- og Justitsafdelingen, Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet og Qaasuitsup Kommunia.

Tilladte og ikke-tilladte aktiviteter i bufferzonen

	Bynær bufferzone	Landskabelig bufferzone
Byggeri og anlæg	Ikke tilladt	Tilladt i særlige tilfælde, hvor det af Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet – efter høring af Qaasuitsup Kommunia – vurderes at være forenelig med områdets værdier. Der kan stilles de fornødne vilkår til en tilladelse. Krav om beskrivelse af omfang, art, placering, højde og udformning samt visualisering. Vurdering af miljøpåvirkning, bl.a. i form af affaldshåndtering. Krav om periodevis afrapportering/ tilsyn med at de stillede vilkår til aktiviteten overholdes.
Motoriseret færdsel	Ikke tilladt (pistemaskine dog i fastlagt spor)	Tilladt efter gældende regler

Øvrige aktiviteter, der ikke er nævnt her, er som udgangspunkt tilladt i bufferzonen, men er naturligvis underlagt gældende kommunal og national lovgivning.

KULTURARVSBESKYTTELSE

Både by- og bygdeområderne, samt det åbne land rummer en righoldig kulturarv i form af kulturminder, der skal indgå i den kommunale planlægning. Værnet af kulturminder er lovgivningsmæssigt beskyttet ved Inatsisartutlov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder (Kulturmindeloven). Der er ligeledes en del bevaringsinteresser som er hører under bygningskulturarven og som er sikret ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 30. oktober 1991 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen (BKG om bevaringshensyn).

Kulturminderne er vidnesbyrd om menneskelig aktivitet igennem årtusinder og medvirker til at skabe en sammenhæng imellem fortid og nutid og synliggøre det samfund, der skabte dem. I byerne og bygderne vil kulturminderne især være de bevaringsværdige og fredede bygninger, hvorimod det i det åbne land især er jordfaste fortidsminder og kulturhistoriske områder, der fortæller en righoldig historie om kulturhistoriske arealanvendelser, sæsonbetonede aktiviteter og bosætningsmønstre over tid.

Ved jordfaste fortidsminder forstås fysiske spor af menneskelig virksomhed, der er efterladt fra tidligere tider og den sammenhæng, de er anbragt i.

Ved bygninger forstås hele bygningen, bygningens ydre, enkelte bygningsdele og en bygnings umiddelbare omgivelser i det omfang, disse er en del af den bevarings- eller beskyttelsesmæssige helhed.

Ved kulturhistoriske områder forstås områder, der har en kulturhistorisk værdi. Ved bevaringsværdige områder forstås områder der omfatter de historisk og kulturelt mest værdifulde byområder og bygninger.

Selvstyrets målsætninger:

- At virke for sikring af Grønlands kulturarv;
- At belyse den grønlandske kultur- og naturhistorie; og
- At kulturarvsbeskytte større kulturlandskaber for at skabe sammenhæng mellem landskab og fortidsminder.

Krav til den kommunale planlægning

- I kommuneplanens delområder skal der fastlægges varetagelse af frednings- og bevaringsværdige forhold, herunder fredede eller bevaringsværdige bygninger og byområder. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven), § 19, stk. 2.
- Fredede eller bevaringsværdige træk, herunder fredede eller bevaringsværdige bygninger, anlæg eller områder, samt kulturhistorisk værdifulde områder. Planloven, § 20, stk. 1, nr. 5.

Forhold vedrørende landets kulturminder reguleres primært af Kulturminderloven.

Bevaring er reguleret af BKG om bevaringshensyn, § 1, stk. 2.

Fredede og bevaringsværdige bygninger og byområder indgår i kommuneplanernes overordnede bestemmelser, jf. Planloven, § 20 stk. 1 nr. 5.

Fredede bygninger

Der er i dag 92 fredede bygninger samt to fredede områder i byerne. De fredede områder er henholdsvis "Den gamle By" i Upernavik og samt de stensatte sider af elven ved det fredede tidligere fåreslagteri i Qaqortoq.

Desuden er en samling af de traditionelle igalikuhuse beliggende i område D1 i kommuneplantillægget for Igaliku omfattet af anden kulturarvsbeskyttelse. De fredede bygninger og byområder er anført i bilag 1.

Bevaringsværdige bygningerog byområder

Oplysninger omkring bevaringsværdige bygninger og bydele kan findes i den oversigt, som Økonomidirektoratet i 1990 udgav for hver af byerne i de forrige 18 kommuner, De Gule Bynotater, der har status af landsplandirektiv. Nogle af bygningerne har dog fået ophævet deres status som bevaringsværdige. Det er Naalakkersuisut som ajourfører en liste over de bevaringsværdige bygninger og områder.

Ansvaret for udpegning og håndtering af bevaringsværdige bygninger og bydele ligger ligeledes hos Naalakkersuisut, således at ønskede ændringer skal godkendes af Naalakkersuisut. Kommunerne kan have fastsat detaljerede bestemmelser efter Planlovens § 21 stk. 1 nr. 7. For så vidt der ønskes ændringer af en bevaringsværdig bygning, herunder en ophævelse af status som bevaringsværdig, indgives ansøgning til kommunen. Kommunen videresender ansøgningen til Naalakkersuisut, med dokumentation og kommunens indstilling. Naalakkersuisut træffer derefter afgørelse for så vidt angår forhold, der er omfattet af landsplandirektivet.

Der arbejdes i øjeblikket på en national bevaringsstrategi, hvor registret over de bevaringsværdige byer og bydele opdateres og bygder medtages og der laves nye retningslinjer for håndtering af bevaringsværdige byer, bydele og bygder. De bevaringsværdige bygninger og byområder er indarbejdet i kommuneplanerne og fremgår dermed af NunaGIS. Ændringer af status registreres af kommunerne.

Jordfaste fortidsminder

Alle jordfaste fortidsmincder fra før år 1900, herunder ruiner, bopladser, grave og gravpladser er fredede. Fritliggende grave fra år 1900 og senere er også fredede. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv træffer efter forudsgående høring herom afgørelse om fredning af anlæg fra år 1900 og senere, nedlagte kirkegårde, vardere, marker og stendiger ved disse, hvis bevarelse på grund af deres historiske værdi er af væsentlig betydning.

Kulturmindeloven fastlægger således, at nogle jordfaste fortidsminder automatisk er fredet og at andre efter en væsentlighedsvurdering foretaget af Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan fredes.

Et jordfast fortidsminde er et fysisk spor efter menneskelig aktivitet. Det omfatter det iagttagne spor og den sammenhæng, det findes i. Eksempelvis, hvis arkæologerne under en rekognoscering finder 4.000 år gamle stenredskaber på jorden, så er området

automatisk fredet – redskaberne indikerer, at en undersøgelse vil påvise fysiske spor, selvom der ikke er umiddelbart synlige, fysiske, faste anlægsspor efter anlægsaktiviteter.

I dag er der 5.500 registrerede, fredede punkter i hele Grønland, i museets database. Tallet stiger hele tiden fordi:

- Flere og flere hidtil ikke undersøgte områder bliver rekognosceret.
- Arkæologerne er blevet bedre til at finde "usynlige" anlæg, det vil sige anlæg, der ikke længere er fysisk synlige på overfladen af terrænet, men gemmer sig under overfladen.

Dokumentation af ændringer i livsformer i form af for eksempel erfaringer og viden om brug af landet, stednavne og lignende er ikke omfattet af specifikke lovgivningsmæssige bestemmelser, men hører bredt ind under begrebet "Grønlands kulturhistorie", som Grønlands Nationalmuseum & Arkiv skal dokumentere, jævnfør Landstingsforordning nr. 6 af 30. oktober 1998 om museumsvæsen.

En fredning bevirker, at det fredede ikke må beskadiges, ændres eller flyttes helt eller delvist. Inden for en afstand af 2 meter fra de jordfaste fortidsminder må der ikke foretages nogen aktiviteter. Ved en afstand fra 2 til 20 meter fra de jordfaste fortidsminder må der ikke foretages nogen aktiviteter, bortset fra landbrugsmæssige aktiviteter og anlæggelse af sti til de jordfaste fortidsminder. Landbrugsmæssige aktiviteter omfatter overfladisk jordbehandling med harvnning ned til 15 cm., gødskning, beplantning samt anvendelse af areal til græsning. Grønlands Nationalmuseum og Arkiv kan give tilladelse til andre landbrugsmæssige aktiviteter, herunder stenfjerning samt opsætning af oplysningstavler, skraldespande og andet, der er hensigtsmæssigt for offentlighedens adgang til jordfaste fortidsminder.

Grønlands Nationalmuseum og Arkiv offentliggør fredninger samt ændring eller ophævelse heraf inden 14 dage efter afgørelse herom. Ejeren, brugere med arealtildeling eller anden ret til brug af arealet og den kommune, hvori fortidsmindet er beliggende, samt andre relevante parter underrettes direkte. Fredning skal respekteres af alle rettighedshavere over det område, hvori fortidsmindet er beliggende, uanset hvornår rettigheden er stiftet.

Grønlands Nationalmuseum og Arkiv fører en fortegnelse over alle kendte fredede jordfaste fortidsminder, herunder med anførsel af vilkår knyttet til fredningen.

Grønlands Nationalmuseum fører tilsyn med jordfaste fortidsminder, der er fredet efter denne Inatsisartutlov.

Grønlands Nationalmuseum og Arkiv varetager vedligeholdelsen af væsentlige fredede jordfaste fortidsminder inden for den i finansloven givne bevilling.

Arealfredninger der rummer fortidsminder

Kommune Kujalleq

- De norrøne ruingrupper ved kirkeruinen i Qaqortukulooq og i Sigssardlluttoq er omfattet af områdefredninger. Jf. Cirkulære af 20. maj 1950 om fredlysning af Qaqortoq kirkeruin og Sigssardlluttoq-ruinen, Kundgørelser om Grønland 1948-50 p. 205.
- Uunartoq. Stor boplads fra thulekulturen indgår i en områdefredning.

Kommuneqarfik Sermersoq
- Håbets Ø-området, Nuuk.
- Austmannadalen.
- Området ved Norliit eller Ny Hernnhut i Nuuk

Qeqqata Kommunia
- Sarfartoq-dalen, Maniitsoq.
- Arnangarnup Qoorua/Paradisdalen.

Udenfor kommunal inddeling
- Nationalparken i Nordøstgrønland.

Kommende fortidsminder

Jordfaste fortidsminder fra før 1900 der er fredede omfatter også grave og gravpladser. Fritliggende grave fra år 1900 og senere er dog også fredede. Grønlands Nationalmuseum & Arkiv træffer efter forudgående høring herom afgørelse om fredning af anlæg fra år 1900 og senere, herunder nedlagte kirkegårde, varder, marker og stendiger ved disse jf. § 5 Kulturminderloven.

Planlagte arealbrug

Grønlands Nationalmuseum & Arkiv vil i de kommende år arbejde for at frede større kulturlandskaber for at skabe sammenhæng mellem landskab og fortidsminder. Blandt de helt centrale områder kan nævnes følgende som er nærmere beskrevet i rapporten: Assessment of Cultural Heritage Monuments and Sites in the Arctic. – Arctic Council (SDWG) Project #P114. 2012:
- Den østlige del af Midsommersø og Jørgen Brønlund fjord i NØ Grønland, som rummer ca. 25 bopladser som tilhører klodens nordligste bebyggelseskomplekser, og som går tilbage til menneskets første tilstedeværelse i Grønland
- Kulturlandskabet omkring Tasersiaq i det indre af Vestgrønland, med et stort antal bopladser benyttet i forbindelse med rensdyrjagt i indlandet siden ca. 2000 f. kr.
- Kangeq – Illuerunnerit. Et område i skærgården vest for Nuuk med spor efter en omfattende bebyggelse fra historisk tid, og som går helt tilbage ca. 2000 f.kr.

I tilknytning til oprettelse af et verdensarvsområde i Sydgrønland planlægges nogle områdefredninger, som ligger uden for det kommende verdensarvsområde, da de spiller en særlig rolle i regionens kulturhistorie. Det drejer sig om følgende:
- Tuttutuup Isua på Tuttutooq vest for Narsaq.
  Stor boplads fra Thulekulturen
- Ikigaat, nordboernes Herjolfsnes, syd for Nanortalik. Vigtig handelshavn i nordbotiden og en af de norrøne lokaliteter der omtales oftest i de islandske skriftlige kilder.
- Ruinerne af de formodede munkekloster på østsiden af Tasermiut ved Tasermiutsiaat nordøst for Nanortalik.

- Ruinerne af det formodede nonnekloster ved Narsarsuaq nord for Uunartoq

Kommende fredninger og anden kulturarvsbeskyttelse

Hvis de meget store bygge- og anlægsarbejder (ALCOA og andre vandkraft- energi- og råstofprojekter) bliver realiseret, vil centrale dele af det vestgrønlandske indland blive forandret, og nogle store kulturlandskaber vil forsvinde. Det vil øge presset på at bevare væsentlige dele af det tilbageblevne kulturlandskab, det vil sige at det kan forventes at Grønlands Nationalmuseum og Arkiv vil fremme arbejdet med fredning og anden kulturarvsbeskyttelse i udvalgte områder af det vigtigste indland med henblik på at udlægge udvalgte arealer til kulturmindeområder. Råstofprojekter er reguleret af feltreglerne, der omfatter krav i relation til fund af fortidsminder, arkæologiske genstande med videre.

I forbindelse med udarbejdelse af strategiplan for Nationalparken i NØ Grønland har Grønlands Nationalmuseum & Arkiv (NKA) udarbejdet dokumentet "Arkæologisk / kulturhistorisk bidrag til "Zone-inddeling af Nationalparken", hvor 39 områder er udpeget som særligt værdifulde eller enestående og hvor adgang til disse områder ikke kan ske uden en høring af NKA. Afhængig af den kommende status for Nationalparken vil disse områder skulle omfattes af en særlig fredningsstatus.

Høring af Nationalmuseet

Grønlands Nationalmuseum og Arkiv (NKA)skal registrere fredede jordfaste fortidsminder, fredede bygninger og kulturhistoriske områder og foretage fredninger. En kvalificeret varetagelse af kulturarven forudsætter et tæt samarbejde mellem NKA og kommunerne. Alle ansøgninger om arealtildelinger i det åbne land sendes i høring hos NKA. NKA kan i meget specielle tilfælde på forhånd frigive arealer. I forbindelse med udarbejdelse af strategiplan for Nationalparken i NØ Grønland har NKA udarbejdet dokumentet "Arkæologisk / kulturhistorisk bidrag til "Zone-inddeling af Nationalarken", hvor 39 områder er udpeget som særligt værdifulde eller enestående og hvor adgang ikke kan ske uden en høring af NKA. Information om NKA kan findes på: www.natmus.gl.

Det er Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke's ansvar at lægge de fredede områder og bygninger ind i NunaGIS og sørge for at holde dem løbende opdateret. Det er kommunernes ansvar at lægge de fredede og bevaringsværdige områder og bygninger ind i NunaGIS og holde disse løbende opdateret.

Ansvarlig myndighed: Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Departementet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke og Afdelingen for Landsplanlægning i Finansdepartementet.

RÅSTOFFER

Den 1. januar 2010 overtog Grønland råstofområdet, som tidligere har været et delt anliggende mellem Danmark og Grønland.

Råstofområdet omhandler alle mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor. Udnyttelsestilladelser, efterforskningstilladelser og forundersøgelsestilladelser til mineraler og kulbrinter meddeles i henhold til Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (Råstofloven), som ændret ved Inatsisartutlov nr. 26 af 18. december 2012, samt Inatsisartutlov nr. 6 af 8. juni 2014. Råstofaktiviteter og aktiviteter af betydning herfor reguleres også i henhold til Råstofloven.

Råstoflovens over ordnede principper:

- At tilstræbe hensigtsmæssig udnyttelse af mineralske råstoffer og anvendelse af undergrunden til lagring eller formål vedrørende råstofaktiviteter;
- At sikre regulering af forhold af betydning for råstofaktiviteter og undergrundsaktiviteter;
- At sikre, at aktiviteter omfattet af råstofloven udføres forsvarligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed samt hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med, under tilsvarende forhold, anerkendt god international praksis.

Krav til den kommunale planlægning

Tilladelser i medfør af råstofloven er en del af landsplanlægningen og kræver ikke yderligere palnlægning, da en tilladelse efter råstofloven giver adgang til at foretage de godkendte aktiviteter, herunder at opføre bygninger og anlæg, jf. Råstofloven § 87, stk. 2.

Kommunen har derfor alene opgaver i forhold til arealtildeling, hvor der er tale om lokale virksomheder, der godkendes efter Råstoflovens § 47.

Uddybende bemærkninger

Råstofområdet er reguleret af ovennævnte lov. Råstofloven indeholder bestemmelser om meddelelse af vilkår for forundersøgelses-, efterforsknings- og udnyttelsestilladelser for kulbrinter og mineraler, samt betingelser for aktiviteter udført under sådanne tilladelser, herunder bestemmelser om sikkerhed, sundhed, miljø, klima – og naturbeskyttelse, samfundsmæssig bæredygtighed, beredskab, erstatningsansvar, sanktioner, m.m.

Forvaltningen varetages af Råstofmyndigheden, herunder Departementet for Råstoffer,, Miljøstyrelsen for Råstofområdet og Råstofstyrelsen i samarbejde med de rådgivende instutioner Nationalt Center for Energi og Miljø (DCE), Grønland Naturinstitut og De Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS). Råstofmyndighedens myndighedsbehandling foretages

som en samlet, integreret myndighedsbehandling. Råstofmyndigheden regulerer derudover råstofområdet gennem en række regelsæt udstedt i medfør af råstofloven. Regelsættene kan findes på Råstofmyndighedens hjemmeside: govmin.gl.

Hårde mineraler

Grønland har inden for de seneste år meddelt to udnyttelsestilladelser; til rubinminen ved Aappaluttoq og til jernminen ved Isukasia. Det er desuden forventningen, at der vil kunne åbnes yderligere en række miner i løbet af de kommende år. Potentialet for udvinding af hårde mineraler ser lovende ud og der er i de seneste år sket en stigning i antallet af småskalatilladelser, der gives til private borgere i Grønland. Der har især været interesse for jern, molybdæn, zink og rubiner. Ved afslutningen af 2013 var der i alt meddelt 23 forundersøgelsestilladelser, 26 småskalatilladelser og 72 efterforskningstilladelser. Efterforskningstilladelserne dækkede et areal på 39.333 km2. Efterforskningstilladelserne kan ses på: licence-map.bmp.gl som bliver opdateret hver den 1. og 16. i måneden samt på NunaGIS.gl.

81˚ Nord

- Området Nord for 81˚ Nord blev åbnet op for ansøgninger i en åben dør procedure den 1. juli 2014. Ansøgninger er i dette område er underlagt specielle vilkår, som fremgår af udbudmaterialet.

Kulbrinter

Råstofmyndigheden har, inden for rammerne af politisk vedtagne efterforskningsstrategier for Grønland, gennemført en række handlings- og tidsplaner rettet mod olieindustrien, med gennemførelse af udbudsrunder i 2002, 2004, 2006, 2007, 2010 og 2012/13.

I udbudsrunderne er der blevet meddelt 25 tilladelser med eneret til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter. 2 af disse tilladelser blev tilbageleveret i 2013. Det samlede antal tilladelser er derfor 23 tilladelser med eneret til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter.

Tilladelserne til efterforskning og udnyttelse af kulbrinter omfatter følgende områder:

Alle tilladelsesområder, inden for såvel mineraler som kulbrinter, kan findes på licence-map.bmp.gl og NunaGIS.gl.

Kortet bliver opdateret hver den 1. og 16. i hver måned, dog undtaget juli og august måned.

Det er Departementet for Råstoffers ansvar at lægge tilladelsesområderne ind i NunaGIS og at opdatere dem løbende.

Ansvarlig myndighed: Departementet for Råstoffer, samt Miljøstyrelsen for Råstofområdet.

KONCESSIONER TIL UDNYTTELSE AF IS OG VAND RESSOURCER TIL KOMMERCIEL EKSPORT

Målsætningen med vedtagelsen af is- og vandeksportloven er at udnytte Grønlands store ferskvandsressourcer kommercielt og herigennem skabe vækst og beskæftigelse. Virksomheder kan ved en ansøgning til udnyttelsestilladelse få tildelt koncession til et område på 20 år.

Selvstyrets målsætninger

- At fremme is- og vandområdet som et selvbærende eksporterhverv.

Krav til kommuneplanlægningen

- Opmærksomhed på licenser og koncessioner ved udarbejdelse og revidering af kommune planerne

Uddybende bemærkninger

Koncessioner til udnyttelse af is og vand til eksport er reguleret af Landstingslov nr. 7 af 31. maj 2001 om udnyttelse af is og vand med henblik på eksport (Is- og vandloven). Beskyttelseszoner omkring indvindingsområder er reguleret ved Landstingsforordning nr. 12 af 22. december 1988 om beskyttelse af miljøet (Miljøbeskyttelsesloven) med senere ændringer. Drikkevandskvalitet er reguleret ved Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

Efter Is- og vandlovens § 4 kan Naalakkersuisut for et nærmere afgrænset område og på nærmere fastsatte vilkår meddele tilladelse til udnyttelse af is og vand med henblik på eksport. Tilladelse meddeles med eneret for landområder. Tilladelser for søterritorier meddeles uden eneret med mindre særlige forhold foreligger. Ligeledes kan Naalakkersuisut efter is- og vandlovens § 6 for et nærmere afgrænset område og på nærmere fastsatte vilkår, meddele tilladelse uden eneret til at foretage forundersøgelser vedrørende mulighederne for udnyttelse af is og vand med henblik på eksport.

Naalakkersuisut kan derudover efter Is- og vandlovens § 6 uden erstatning til rettighedshaveren inden for det område, som er omfattet af en tilladelse efter § 4, meddele tilladelse til andre til at udnytte is og vand med henblik på forsyning til forbrug i beboede områder.

Udnyttelsestilladelser:

Greenland Ice Water – Ilulissat
Selskabet har fået godkendt udnyttelse af is fra havområdet ud for Sermeq Kujalleq, Qasuitsup Kommune. Godkendelsen er gældende frem til 2028.

Greenland Springwater ApS - Qeqertarsuaq

Selskabet har fået godkendt indvinding af kildevand fra Lyngmarkskilden ved Qeqertarsuaq. Godkendelsen er gældende indtil 2028.

Greenland Icecap Productions ApS – Narsaq

Selskabet har fået godkendt udnyttelse af is fra gletscheren Qaleradgdliit Sermia, Kommune Kujalleq. Godkendelsen er gældende indtil 2021.

Arctic Ice Cap Water ApS

Selskabet har udnyttelsestilladelse til eksport af vand udvundet af is fra Diskobugten. Tilladelsen løber frem til 1. oktober 2031

Departementet er ansvarligt for at de gældende tilladelsesområder kan ses på NunaGIS, samt at de løbende opdateres.

Ansvarlig myndighed: Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

TURISME

Koncession til turismevirksomhed i udvalgte landområder
Turismeerhvervet har igennem en årrække ønsket at få bedre betingelser for at lave langsigtede investeringer i turismeaktiviteter. Naalakkersuisut har fokus på turisme som væksterhverv. For at tiltrække større investeringer fra såvel grønlandske som udenlandske investorer, er det nødvendigt at give mulighed for at opnå eneret til udvalgte aktiviteter på nærmere bestemte geografiske områder.

Departementet arbejder på, at sammenlægge Inatsisartutlov nr. 19 af 3. december 2012 om koncession til turismevirksomhed i udvalgte landområder (Turismekoncessionsloven) og Inatsisartutlov nr. 20 af 22. november 2011 om koncesson til sportfiskeri. Sammelæggeningen skyldes et ønske fra erhvervslivet om, at gøre reglerne mere gennemskuelige, udover dette vil en sammenlægning forenkle sagsgangene, da koncession indenfor alle områder af turisme vil varetages af et departement.

Departementet arbejder på, at sikre, at turismeerhvervet får så gunstige forhold som muligt for udvikling over hele Grønland

Koncessioner til turismevirksomhed vil give bedre mulighed for øget værdiskabelse og udvikling af turistoplevelserne i hele Grønland. Øget omsætning og beskæftigelse vil desuden bidrage med indtægter til landskassen.

Selvstyrets målsætninger

- At sikre stabile rammevilkår for private investorer inden for turismeerhvervet.
- At skabe muligheden for eneret til udvalgte turismeaktiviteter på nærmere bestemte geografiske områder.
- At skabe øget omsætning og beskæftigelse inden for turismeerhvervet og afledte erhverv.
- At turisme erhvervet udvilkes i hele Grønland

Krav til den kommunale planlægning

- At det i kommuneplanen fastsættes, hvilke områder, det prioriteres at udlægge til koncession til turismeerhvervet. Den relevante planmyndighed kan beslutte at udlægge et specifikt område til en specifik turismeaktivitet.
- At der bliver udarbejdet kommuneplantillæg, hvis den relevante planmyndighed vælger at udlægge et område til koncession efter ansøgning fra private turistaktør. Kommunen skal beslutte om de ønsker at udlægge det ansøgte område til turisme.

Uddybende bemærkninger

Reglerne vedrørende koncession på turismeområdet er reguleret i Inatsisartutlov om koncession til turistvirksomhed i udvalgte landområder. En koncession forstås som eneretten til, mod betaling, at levere en eller flere turistprodukter indenfor et bestemt fysisk/

geografisk område. Det kan f.eks. være eneretten til at sælge og udbyde trofæjagt i et nærmere bestemt og afgrænset område. Eneretten gives udelukkende indenfor det pågældende turistprodukt og udelukker ikke andres lovlige færden i området.

Det vil fortsat være muligt for andre turistaktør at sælge andre turisprodukter i koncessionsområdet som foreksempel vandreture mv. i et trofæjagtsområde.

Eneretten til at drive turistaktiviteter i et område er et stort samfundsmæssigt gode, derfor kræver meddelelse af koncession et offentligt udbud, så alle får mulighed for at byde ind på det område, der udlægges til koncession.

Koncession kan jf. Turismekoncessionsloven opnås på følgende to måder:

- Den relevante planmyndighed planlægger/udlægger et område til koncession til turistvirksomhed. Dette sker efter reglerne i Planloven. Efterfølgende udarbejdes udbudsmateriale hvor kriterierne for tildeling af koncession præciseres. Dette sker i et samarbejde mellem den relevante planmyndighed og Naalakkersuisut. Det offentlige udbud gennemføres for at sikre at alle interessenter får mulighed for at byde ind på det specifikke område. Et bedømmelsesudvalg bestående af repræsentanter fra kommunen og Naalakkersuisut vurderer de indkommende ansøgninger og sammenholder dem med kriterierne fastsat i udbudsmaterialet. Naalakkersuisut meddeler koncession. Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven).
- Hvis en ansøgning om meddelelse af koncession for et område er indgivet uden, at den relevante planmyndighed har planlagt det pågældende område til turistvirksomhed, videresender Naalakkersuisut ansøgningen til planmyndigheden, med forespørgsel om, hvorvidt planmyndigheden ønsker at udlægge det ansøgte område til turistvirksomhed. Såfremt planmyndigheden ønsker, at planlægge og udlægge det ansøgte område helt eller delvist til turistvirksomhed kan Naalakkersuisut foretage en særlig offentlig indkaldelse af ansøgninger om meddelelse af koncession. Ved en ansøgning efter Turismekoncessionslovens § 8 stk. 3 skal planmyndigheden besvare Naalakkersuisuts forespørgsel inden 90 dage efter forespørgslen er modtaget. Vælger den relevante planmyndighed at udlægge det ansøgte område fortsætter processen som i det overfor nævnte tilfælde. If. Turismekoncessionsloven.

Kommunen er ansvarlig for at ligge koncessionszonerne ind i NunaGIS, hvilket sker i forbindelse med udlægningen af området i deres kommuneplaner.

Ansvarlig myndighed: Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel.

BIDRAGENDE DEPARTEMENTER OG UNDERLIGGENDE ENHEDER

Nedenfor er nævnt de departementer og underliggende enheder, som har bidraget til udarbejdelse af "Oversigt over Selvstyrets interesser i kommuneplanlægningen - 2015".

Finansdepartementet

- Afdelingen for Landsplanlægning

Departementet for Natur, Miljø og Justitsområdet

- Miljø- og beredskabsafdelingen
- Natur-, Energi- og Klimaafdelingen
- Nukissiorfiit

Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur

- Bygningsmyndigheden
- Afdelingen for Infrastruktur
- TELE-Post

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

- Fangst- og jagtafdelingen

Råstofdepartementet

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel

- Erhvervsafdelingen

Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke

- Kulturafdelingen
- Grønlands Nationalmuseum og Arkiv

LITTERATURLISTE:

Landsplanlægning

- De gule bynotater, 1990, Økonomidirektoratet.

Bygningsmyndigheden:

- Bygningsreglementet 2006.

Infrastruktur:

- Transportkommissionens betænkning.
- Trafikstyrelsen – Bestemmelser for civil Luftfart (BL).

Miljø:

- Tekniske forskrifter for brandfarlige væsker, Grønlands Hjemmestyre, august 1987 (TFB).
- Grønlands vandkraftressourcer – En oversigt – august 2005, Nukissiorfiit, Grønlands Energiforsyning.
- Affaldshandlingsplan.

Naturbeskyttelse:

- Biodiversitetskonventionen.
- Seville Strategien.

Verdensarv:

- UNESCO Konventionen om Verdensarv.
- Forvaltningsplan for Ilulissat Isfjord for 2009-2014.

Kulturarvsbeskyttelse:

- Assessment of Cultural Heritage Monuments and Sites in the Arctic. – Arctic Council (SDWG) Project #P114. 2012.

LOVGIVNING

Nedenfor er lovgivningen gengivet emneopdelt for at gøre det lettere at finde relevant, gældende lovgivning på området. Hjemmestyrets lovgivning fra 1979 og frem kan findes på hjemmesiden: http://www.lovgivning.gl. For hvert år gengives vedtagne Landstingslove, Landstingsforordninger og Hjemmestyrets bekendtgørelser. Vær opmærksom på at al lovgivning på hjemmesiden er gengivet, uden hensyn til om enkelte forskrifter er ophævet ved senere lovgivning, samt at linket ikke virker uden for Grønland.

Planlægning

- Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse (Planloven).

Bebyggelse

- Inatsisartutlov nr. 13 af 26. oktober 2010 om byggeri (byggeloven).
- Bygningsreglement 2006 (BR06).
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 13 af 18. august 2006 om bygningsmyndigheden (bkg. om bygningsmyndigheden).

Sprængstof og fyrværkeri

- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 16. juli 2007 om eksplosive stoffer (Bkg. om eksplosive stoffer).
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 19 af 9. december 2004 om opbevaring af fyrværkeri.

Infrastruktur

- LBK nr. 1036 af 28. august 2013 om Luftfart (Luftfartsloven).
- Bekendtgørelse nr. 17 af 14. januar 2015 om Trafikstyrelsens opgaver og beføjelser.
- Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) og dels bekendtgørelser.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 4. januar 2000 om havnereglement.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 18 af 22. november 1999 om koncession for TELE Greenland (Bkg. om TELE-POST).
- Landstingsforordning nr. 17 af 20. november 2006 om telekommunikation og teletjenester (LF om telekommunikation og teletjenester).

Tankanlæg

- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. marts 1987 om brandfarlige væsker.
- Inatsisartutlov nr. 14 af 26. maj 2014 om redningsberedskabet i Grønland og om brand- og eksplosionsforebyggende foranstaltninger.

Vandkraftværker

- Inatsisartutlov nr. 11 af 8. juni 2014 om udnyttelse af vandkraftressourcer til produktion af energi (Vandkraftloven).
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.
- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 21 af 9. december 2013 om levering og salg af overskudselektricitet fra vedvarende energianlæg til forsyningsvirksomheder (egenproduktionsbekendtgørelsen).
- Landstingsforordning nr. 14 af 6. november 1997 om energiforsyning.

Miljø

- Inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet (Miljøbeskyttelsesloven).
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 15. april 1993 om beskyttelse af ferskvandsressourcer og indvinding af ferskvand til drikkevand.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. marts 2008 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 om

miljøgodkendelse af særligt forurenede virksomheder m.v. (Miljøgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 5 af 27. marts 2013 om vurdering af visse anlægs virkninger på miljøet og betaling for miljøtilsyn.

Natur

- Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven)
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 19. april 2005 om fredning af Qinnguadalen, Qinngeq Kujalleq, Tasersuaq, Kuussuaq, samt landområdet fra Kuussuaq til og med skovområdet Qasigeerneq.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 19. april 2005 om fredning af en del af øen Uunartoq, Nanortalik kommune.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 19 af 1. november 1998 om fredning af øen Akilia.
- Selvstyrets bekendtgørelse nr. 4 af 12. april 2010 om fredning af Ivittuut og Kangilinnguit.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 23 af 14. juli 2008 om fredning af Austmannadalen.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 20. oktober 1989 om fredning af Arnangarnup Qoorua/Paradisdalen, Maniitsoq kommune, Vestgrønland.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 21 af 17. maj 1989 om naturreservatet i Melville Bugt.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 17. april 2008 om fredning af Kitsissunnguit (Grønne Ejland).
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 7 af 17. juni 1992 om Nationalparken i Nord- og Østgrønland med ændring i 1999 (bekendtgørelse nr. 16 af 5. oktober 1999).
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 8 af 2. marts 2009 om beskyttelse og fangst af fugle (Fuglebekendtgørelsen).
- Selvstyrets Bekendtgørelse nr. 7 af 17. juni 1992 med ændring ved bekendtgørelse nr. 16 af 5. oktober 1999 om Nationalparken.

Kulturarv

- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 10 af 15. juni 2007 om fredning af Ilulissat Isfjord (BKG om fredning af Ilulissat Isfjord)
- Landstingslov nr. 11 af 19. maj 2010 om fredning og anden kulturarvsbeskyttelse af kulturminder (Kulturmindeloven).
- Landstingsforordning nr. 6 af 30. oktober 1998 om museumsvæsen.
- Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 31 af 30. oktober 1991 om varetagelse af bevaringshensyn i kommuneplanlægningen (BKG om bevaringshensyn).

Råstoffer

- Inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven)
- Inatsisartutlov nr. 26 af 18. december 2012 om ændring af inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven).
- Inatsisartutlov nr. 6 af 8. juni 2014 om ændring af inatsisartutlov nr. 7 af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven) (Tidlig borgerinddragelse og offentlig høring).

Erhverv

- Landstingslov nr. 7 af 31. maj 2001 om udnyttelse af is og vand med henblik på eksport (Is- og vandloven).
- Inatsisartutlov nr. 19 af 3. december 2012 om koncession til turismevirksomhed i udvalgte landområder (Turismekoncessionsloven).
- Inatsisartutlov nr. 20 af 22. november 2011 om koncession til sportsfiskeri.

Oversigt over fuglebeskyttelsesområder

Forvaltnings-område	Grønlandsk navn	Andet navn	Koloni nr. iflg. hav-fuglekolonidatabasen	GPS-koordinater
Avanersuaq	Lion Øer	Lion Øer	77001	N 77,4864; W 66,6896
Qaanaaq	Apparsuit	Hakluyt Ø	77002	
Qaanaaq	Appat	Saunders Ø	76014	
Qaanaaq	Issuvissuup Appai	Parker Snow Bugt	76013	
Qaanaaq	Appat Appai	-	760012	-
Qaanaaq	Kitsissut	Carey Øer	76007, 08, 09, 11 og 15	
Qaanaaq	Saattut	Sabine Øer	75001	N 75,294; W 60,132
Upernavik	Kitsissorsuit	Edderfugleøer	74001, 74002 og 74003	N 74,043; W 57,773
Upernavik	Kitsissut	-	73001	N 73,116; W 56,440
Upernavik	Uigorluk	Lilleflad Ø	72040	-
Upernavik	Nunannguit	Smålandene	72030, 72132, 72133, 72134	N 74,043; W 57,773
Upernavik	Kingittoq	-	72014	-
Upernavik	Kuup Apparsui	Kap Schackleton	73010	-
Upernavik	Kippaku Apparsui	Kippaku	73009	-
Upernavik	Issortusoq	-	72015	N 72,247; W 55,698
Upernavik	Timmiakulussuit	-	72011	-
Uummannaq	Qeqertat	Schades øer	71043, 71044, 71053, 71078 og 71079	N 71,39; W 53,84
Ilulissat	Innaq	Ritenbenk	69049	N 69,8074; W 51,3727
Ilulissat	Naajaat	-	69033	-
Qeqertarsuaq	Assissut	Brændevinsskær	69001	N 69,0638; W 53,5169

Oversigt over fuglebeskyttelsesområder

Forvaltnings-område	Grønlandsk navn	Andet navn	Koloni nr. iflg. hav-fuglekolonidatabasen	GPS-koordinater
Aasiaat	Niaqornaq, Basis Ø og Innar-suatsiaaq	Grønne Ejland	68244, 68245, 68247	-
Aasiaat	Saattuarsuit	-	68030	N 68,8653; W 53,0917
Aasiaat	Nunatsiaq	Rotten	68010	N 68,8639; W 53,4168
Kangaatsiaq/ Qasigiannguit	Tasiusarsuaq	-	68078-68082, 68100-68102, 68161, 69162, 68164, 68179-68186	N 68,38; W 51,33
Kangaatsiaq	-	-	67103	-
Maniitsoq	Taateraat	-	65019	-
Maniitsoq	Sermilinnguaq	-	65015	-
Maniitsoq	Sermilinnguaq	-	65013	-
Maniitsoq	Innarsuaq	Isortoq	65003	-
Nuuk	Qeqertannguit	-	64035	-
Nuuk	Innajuattoq	-	64019	-
Nuuk	Nunngarussuit	-	63010	-
Paamiut	Taateraarunnerit	Fox Faldet	61002	-
Qaqortoq	-	Indre Kitsissut	60030	-
Qaqortoq	Kitsissut Avalliit	Ydre Kitsissut	60012	N 60,7561; W 48,4253
Nanortalik	Qeqertat		59004	-
Ittoqqortoormiit	Kangikajik	Kap Brewster	70508	-
Ittoqqortoormiit	Appalik	Raffles Ø	70505	-
Nationalparken	-	Sandøen	74501	-
Nationalparken		Prinsesse Margrethe Ø	81502, 003, 004, 016, 017	

Kommune Kujalleq

By / Bygd		Fredningsdato	Opførelsesår	Sted / vej	Bygget til eller kaldenavn	Funktion februar '08	Ejer pr. fredningsdato
Nanortalik	7	30-09-83	1836	Gl. Kolonihavn	Udliggerbolig	Museum	Kommunen
Nanortalik	76	02-11-98	1914	Gl. Kolonihavn	Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Nanortalik	1072	02-11-98		Gl. Kolonihavn	Kapel	Kapel	
Alluitsoq	91	30-09-94	1770	Alluitsoq	Præstegård	Forladt	Kommunen
Alluitsoq	93	30-09-94	1784	Alluitsoq	Udhus	Forladt	
Alluitsoq	95	30-09-94	1784	Alluitsoq	Fårestald	Forladt	Kirken / Selvstyret
Qanisartuut	345	2014			Cecilie og Henning Lunds hus	Mindestue	Privateje
Qaqortoq	0	02-11-98	1927	Torvet	Mindebrønd	Monument	Kommunen
Qaqortoq	8	02-11-98	1929	Johan Dahlsvej	Fåreslagteri		KNI Pisisiffik
Qaqortoq	18	02-11-98	1883	Vestervej	Distrikts-lægebolig		Selvstyret
Qaqortoq	26	02-11-98	1926	Storesøvej	Badeanstalten		Kommunen
Qaqortoq	27	02-11-98	1859	Torvet	Forstanderskabs-huset	Museum	Kommunen
Qaqortoq	46	30-09-83	1850	Torvevej	Bryghus	Museum	Kommunen
Qaqortoq	61	30-09-83	1871	Olesvej	Smedje		Kommunen
Qaqortoq	97	02-11-98	1909	Skolevej	Børneskole (gule skole)		Kommunen
Qaqortoq	100	02-11-98	1937	Storesøen	Forsamlingshus	Forsamlings-hus	Forsamlingshusfor-eningen
Qaqortoq	102	02-11-98	1832	Skolevej	Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Qaqortoq	103	02-11-98	1872	Præstebakken	Præstebolig	Præstebolig	Selvstyret
Qaqortoq	107	02-11-98		Skolevej	Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret
Qaqortoq	405	02-11-98	1920	Olesvej	Ole Knudsens hus	Privat hus	
Narsaq	78	02-11-98	1926	Kirkevej	Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Narsaq	80	02-11-98		Kirkevej	Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret
Qassiarsuk	313	2014			Fårestald		Privateje
Qassiarsuk	314	2014			Gedestald		Privateje
Qassiarsuk	316	2014			Otto Frederiksens hus	Mindestue	Privateje

Kommuneqarfik Sermersooq

By / Bygd		Fredningsdato	Opførelsesår	Sted / vej	Bygget til eller kaldenavn	Funktion februar '08	Ejer pr. fredningsdato
Paamiut	83	02-11-98	1909		Kirken	Kirke	Kirken / Selvstyret
Paamiut	30	2013	1919		Fiskepakhus		
Paamiut	61	2013	1920		Saltehus		
Nuuk	7	12-04-83	1747	Sdr. Herrnhutvej	Universitet	Ombudsmandskontor	Selvstyret
Nuuk	7				Gedestalden ved B-7	Udhus	Selvstyret
Nuuk	30	30-09-83	1930	Strandvej	Sygehus	?	Selvstyret
Nuuk	36	30-09-83	1758	Hans Egedesvej		Museets værksted	Selvstyret
Nuuk	37	30-09-83	1728	Hans Egedesvej	Hans Egedes Hus	Repræsentation	Selvstyret
Nuuk	43	30-09-83	1850	Hans Egedesvej	Butik	Museets bolig	Kommunen
Nuuk	68	30-09-83	1938	Hans Egedesvej 12	Seminarium	Kontor	Kirken / Selvstyret
Nuuk	74	30-09-83	1887	Hans Egedesvej	Petroleumshus	Museum	Selvstyret
Nuuk	78	30-09-83	1913	Hans Egedesvej	Henkogningsfabrik	Kajakværksted	Kommunen
Nuuk	137	30-09-83	1849	R. Berthelsensvej	Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Nuuk	138	30-09-83	1913	R. Berthelsensvej	Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret
Nuuk	142	30-09-83	1903	Gertrud Raskvej		Tjenestebolig	Selvstyret
Nuuk	144	30-09-83	1907	Skolevej	Seminarium	Seminarium	Kommunen
Nuuk	1401	12-04-83	1907	C. E. Jansensvej	Gymnastiksal	Seminarium	Selvstyret
Qeqertarsuatsiat	93	12-04-83	1763			Ruin	KGH
Tasiilaq	41	02-11-98	1903	Rüttelsvej	Kirke	Museum	Kommunen
Tasiilaq	42	02-11-98	1895	Chr. Rosingsvej	Missionærbolig	Kommunaldirektørbolig	Selvstyret
Tasiilaq	47	02-11-98	1895	Jens Emilip Aq..	Kolonibestyrerbolig / sygehus	Lægebolig	Selvstyret
Tasiilaq	48	02-11-98	1904	Johan Petersensvej	Skæven	Husflids-værksted	Kommunen
Tasiilaq	51	02-11-98	1894	Johan Petersensvej	Kastellet		Kommunen
Tasiilaq	55	02-11-98			Kateketbolig	Udlejningshus	Selvstyret

Qeqqata Kommunia

By / Bygd	B-nr.	Fredningsdato	Opførelsesår	Sted / vej	Bygget til eller kaldenavn	Funktion februar '08	Ejer pr. fredningsdato
Maniitsoq	16	19-08-82	1844	Illunguit		Museum	Kommunen
Maniitsoq	25	19-08-82	1850	Illunguit		Folkebibliotek	Kommunen
Maniitsoq	28	19-08-83	1906	Illunguit		Museum	Kommunen
Maniitsoq	56	19-08-82	1847	Illunguit		Museum	Staten
Maniitsoq	104	12-04-83	1864	Langskov-ip Aqq.	Kapel	Lager	Kommunen
Maniitsoq	106	12-04-83	1955	Langskov-ip Aqq.	Kirke	Forsamlingshus	Kommunen
Sisimiut	17	01-02-84				Børnehave	
Sisimiut	18	01-02-84					Kgl. Brand
Sisimiut	23	02-11-98	1846	Jukkorsuup Aqq.	Kolonibestyrerbolig	Museum	Kommunen (KNI?)
Sisimiut	25	18-03-94	1852	Jukkorsuup Aqq.		Museum	Kommunen
Sisimiut	32	30-09-83	1756	Jukkorsuup Aqq.	Gammelhuset	museum	Kommunen
Sisimiut	40	02-11-98	1783	Jukkorsuup Aqq.	Assistentbolig	museum	Kommunen (KNI?)
Sisimiut	44	02-11-98	1844	Aqqusinersuaq	Halvvejshuset	museum	Kommunen
Sisimiut	46	02-11-98	1853	Umiarsualivimmut	Røde Stenpakhus	Lager?	Kommunen
Sisimiut	113	01-02-84	1759	Jukkorsuup Aqq.		Turistkontor	Kommunen
Sisimiut	114	30-09-83	1773	Jukkorsuup Aqq.	Blå Kirke	Præstegælds-kontor	Kirken / Selvstyret
Sisimiut	137	30-09-83	1926	Dortheeqap Aqq.	Kirke	Kirke	
Sisimiut	786	02-11-98			Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret

Qaasuitsup Kommunia

By / Bygd		Fredningsdato	Opførelsesår	Sted / vej	Bygget til eller kaldenavn	Funktion februar '08	Ejer pr. fredningsdato
Aasiaat	24	dec. 2006	1860	Niels Egedesvej	Kolonibestyrerbolig		
Aasiaat	26	dec. 2006	1777	Niels Egedesvej	Hvalkommandørbolig		
Aasiaat	144	dec. 2006	1914	Niels Egedesvej	Børneskole		
Aasiaat	146	dec. 2006	1939	Niels Egedesvej	Efterskolens gymnastiksal		
Aasiaat	156	dec. 2006	1932	Niels Egedesvej	Pigeskole		
Qasigiannguit	4	02-11-98	1734	Poul Egedesvej	Butikken	Museum	Kommunen
Ilulissat	75	02-11-98	1779	Oqaliffiup Aqq.	Zions Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Ilulissat	76	02-11-98	1929	Oqaliffiup Aqq.	Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret
Ilulissat	78	30-09-83	1847	Nuisariannguaq Aqq.	Provstebolig	Museum	Kommunen
Ilimanaq	803	2013			Tidligere proviantbod		
Ilimanaq	807	2013	1751		Gamle bestyrerbolig		
Appat	46	30-09-83	1869		Mandskabshus	Lejrskole	Kommunen
Appat	58	30-09-83	1858		Bestyrerbolig	Lejrskole	Kommunen
Qeqertarsuaq	67	02-11-98	1913	Oqaluffiup Aqq.	Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Qeqertarsuaq	68	02-11-98	1915	Oqaluffiup Aqq.	Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret
Qeqertarsuaq	502	02-11-98		Oqaluffiup Aqq.	Klokkestabel	Klokkestabel	Kirken / Selvstyret
Uummannaq	116	02-11-98	1934	Atuarfimmut	Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Upernavik	3	02-11-98	1839		Kirke	Museum	Kommunen
Upernavik	11	02-11-98	1848			Kunstnerbolig	Kommunen
Upernavik	12	02-11-98	1777			Museum	Kommunen
Upernavik	14	02-11-98	1864			Museum	Kommunen
Upernavik	96	02-11-98	1925		Kirke	Kirke	Kirken / Selvstyret
Upernavik	97	02-11-98	1941		Kapel	Kapel	Kirken / Selvstyret
Upernavik	98	02-11-98	1866			Museumsbolig	Kommunen
Upernavik	99	02-11-98	1910			Museum	Kommunen
Upernavik		02-11-98		Areal	Museumsbyområdet		Kommunen